

A person is holding a camera with a large lens, looking out from a boat at a lake and mountains. The person's hands and arms are visible, wearing a striped shirt. The camera is held up to the eye, and the lens is pointed towards the viewer. The background shows a body of water and a forested mountain under a cloudy sky. The boat's wooden railing is in the foreground.

Läbipaistvus- aruanne 2022

EY Eesti

The EY logo consists of a yellow chevron pointing upwards and to the right, followed by the letters 'EY' in a bold, white, sans-serif font.

EY

Building a better
working world

Sisukord

Juhtide pöördumine.....	3
Meist.....	5
Õiguslik struktuur, omandiline kuuluvus ja juhtimine	6
Võrgustiku ülesehitus.....	7
Ühiskonna jaoks pikaajalise väärtuse loomine	9
Pühendumine auditi kvaliteedile.....	11
Kvaliteeti toetav infrastruktuur.....	12
Kutsealased väärtused	15
Sisemine kvaliteedikontrollisüsteem.....	18
Klientide aktsepteerimine ja kliendisuhete jätkamine	20
Auditite läbiviimine	21
Töö ülevaatamine ja konsultatsioonid.....	24
Rotatsioon ja pikaajaline seotus	26
Auditi kvaliteedikontrollid	27
Väline auditi kvaliteedikontroll	27
Algpõhjuste analüüs.....	28
Vastavus seadusest tulenevatele nõuetele.....	28
Sõltumatus.....	30
Investeeringud täiendõppesse ja talentidesse.....	33
EY töötajate arendamine	34
Tulud ja tasustamine	38
Finantsandmed	39
Partnerite tasustamine.....	39
Lisa 1: avaliku huvi kliendid	40
EY Eesti avaliku huvi kliendid	41
Lisa 2: EYG liikmesettevõtted.....	42

Juhtide pöördumine

Ranno Tingas
EY Eesti
Juhtivpartner

Olesia Abramova
EY Eesti
Auditijuht

Meil on hea meel, et olete asunud lugema EY Eesti 2022. aasta läbipaistvusaruannet. Oleme kindlal seisukohal, et see, kuidas me oma auditi kvaliteeti tõstame, riske tuvastame ja maandame ning sõltumatust säilitame, peab olema huvirühmade jaoks läbipaistev. Käesolev aruanne on meie jaoks üheks väljundiks, kuidas oma edusamme neis valdkondades jagada.

Auditite kvaliteet on olnud meie jaoks alati esmatähtis ning meie eesmärgiks on teenida avalikke huve, hinnates sõltumatult riske ja leides võimalusi ettevõtete ja kapitaliturgude usaldusväärsuse tõstmiseks, et toetada jätkusuutliku ja pikaajalise väärtuse loomist. Audiitorid annavad olulise panuse kapitaliturgude toimimisse, soodustades läbipaistvust ja suurendades investorite usaldust. Ettevõtted, järelevalveorganid ja teised huvirühmad ootavad meilt alati tipptasemel teenuseid.

Keskendume oma tegevuses töö kvaliteeti tõstvatesse abivahenditesse investeerimisele, tulemuslike, mitmekesiste ja kaasavate meeskondade loomisele ning oma audititega üldise usaldusväärsuse suurendamisele.

EY Eesti maine põhineb klientidele kvaliteetsete, objektiivsete ja eetiliste professionaalsete audititeenuste osutamisel.

Järgime oma tegevuses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 537/2014 ja audiitoritegevuse seaduse läbipaistvuse suurendamise eesmärgi, mis nõuavad Eesti avaliku huvi üksuseid auditeerivatelt audiitorühingutelt iga-aastaste läbipaistvusaruannete avaldamist. EY Eesti 2022. aasta läbipaistvusaruanne on vastavuses nii nimetatud määruse kui ka audiitoritegevuse seadusega ning hõlmab perioodi 1. juuli 2021 - 30. juuni 2022 ja olulisi sündmusi pärast seda.

Käesolevast aruandest saate lugeda sellest, kuidas me auditi kvaliteedile pühendumise (sh kutsealaste väärtuste sisendamine, auditeerimine, sisemine kvaliteedikontroll), sõltumatuse põhimõtteid järgime ning oma töötajate ja ühiskonna jaoks pikaajalist väärtust loome.

Keskendumine kvaliteetsete auditite pakkumisele on jäänud meie jaoks ka neil keerulistel aegadel esmatähtsaks ning meie paremini toimiva maailma loomise eesmärk hoiab meid endiselt kindlal kursil.

Samuti leiab siit infot selle kohta, mida me viimasel ajal nii EY sees kui ka oma klientide jätkusuutlikkuse tagamiseks ette oleme võtnud, mis aitab luua pikaajalist väärtust kõigile huvirühmadele. Näiteks võivad EY audititeenused aidata nii klientidel kui ka EY-l endal vastata investorite ja huvirühmade soovidele, kes otsivad usaldusväärsemat ja läbipaistvamat mittefinantsteavet. Mittefinants- ehk keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisaruandlus nõuab selliste näitajate mõõtmist, mis lähevad kaugemale tavapära finantsaruannetes kajastatavatest elementidest, kuid just nende näitajate usaldusväärsus võib olla pikaajalise väärtuse saavutamise seisukohalt kriitilise tähtsusega. Lisaks on EY astumas kindlalt edasi ka omaenda jätkusuutlikkuse teekonnal, mis hõlmab CO₂-neutraalsuse saavutamist 2020. aastal, CO₂-negatiivseks saamist 2021. aastal ning eesmärki saada 2025. aastaks juba täielikult CO₂-vabaks. Ka EY Eesti panustab nende eesmärkide saavutamisesse.

**EY eesmärk: luua
paremini toimiv maailm**

EY on pühendunud
paremini toimiva maailma
loomisele.

EY töötajate läbiviidud
auditid aitavad
suurendada kindlustunnet
ja usaldusväärsust äris ja
kapitaliturgudel. EY
audiitorid teenivad
avalikku huvi, osutades
kvaliteetseid, andme-
analüüsi meetoditel
põhinevaid audititeenuseid
sõltumatult, ausalt,
objektiivselt ja kutsealase
skeptitsismiga. Seda tehes
aitab EY kaitsta ja
edendada huvirühmade
jaoks jätkusuutlikku ja
pikaajalist väärtust.

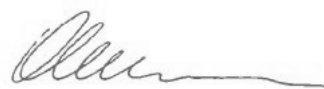
Oleme keskendunud oma tegevuses endiselt auditi kvaliteedi parandamisele ning sõltumatuse säilitamisele, tuginedes muu hulgas ka näiteks siseste ja väliste kontrollide käigus leitud kitsaskohtadele. Auditite kvaliteedi jätkuvaks parandamiseks tuleb meil oma varasemaid lähenemisi auditeerimisele pidevalt ümber hinnata ning selleks analüüsime me kontrollide tulemusi ja reageerime vastavalt.

Vajadus kindlustunde ja usaldusväärsuse järele finantsaruandluses pole olnud kapitaliturgudel kunagi varem nii suur ning audiitoritel on siin täita oluline roll.

Kõigi EY huvirühmade – sh klientide ja nende investorite, auditikomiteede liikmete ja järelevalveorganite – tähelepanekud meie strateegia ning siin aruandes kajastatud teemade kohta on loomulikult edaspidigi alati teretulnud.

Ranno Tingas
Partner
EY Eesti juhtivpartner
Ernst & Young Baltic AS

Olesia Abramova
Partner
EY Eesti auditiosakonna juht
Ernst & Young Baltic AS

Meist

Meist

Eestis on Ernst & Young Baltic AS piiratud vastutusega äriühing, mis on registreeritud Eestis ja on UK garantiiga piiratud äriühingu Ernst & Young Global Limited (EYG) liikmesettevõtte. Käesolevas aruandes viitame me endale järgmiselt: „EY Eesti“ või „meie“. EY tähistab EYG liikmesettevõtete globaalset organisatsiooni.

Üksikasjad Ernst & Young Baltic AS-i omandilise kuuluvuse kohta on esitatud allpool.

Nimi	Registrikood	Aadress	Osalus, %
EY Europe SCRL	BE-0720.518.176	De Kleetlaan 2, 1831 Diegem, Belgia	83,33%
OÜ Baltic Network	10874651	Rävala pst 4, 10143 Tallinn, Eesti	16,67%

Ernst & Young Baltic AS-il ei ole tütarettevõtteid.

Ernst & Young Baltic AS-i juhtimisülesandeid täidavad Ernst & Young Baltic AS-i partnerid. Nad vastutavad ettevõtte igapäevase majandustegevuse korraldamise eest ning globaalse ja regionaalse tasandi põhimõtete elluviimise eest kohalikul tasandil. Täpsem teave Ernst & Young Baltic AS-i ametlike/õiguslike juhtimisorganite kohta on kättesaadav Eesti äriregistrist.

Ernst & Young Baltic AS-i juhtimist korraldab kolmeliikmeline juhatus, kuhu kuuluvad Ranno Tingas, Olesia Abramova ja Erki Usin. Olesia Abramova ja Erki Usin on Eestis registreeritud vandeaudiitorid. Lisaks on ettevõttel ka prokurist Riina Alt, kes on samuti Eestis registreeritud vandeaudiitor.

Juhatus tegevust kontrollib kolmeliikmeline nõukogu, kuhu kuuluvad Jonas Akelis, Kestutis Laisaskas ja Andris Laucins.

EYG liikmesettevõtted on jagatud geograafiliselt kolme piirkonda: Põhja- ja Lõuna-Ameerika, Aasia ja Vaikne ookean ning EMEIA (Euroopa, Lähis-Ida, India ja Aafrika). Piirkonnad koosnevad regioonidest. Regioonid koosnevad ühes geograafilises piirkonnas tegutsevatest liikmesettevõtetest (USA puhul ka liikmesettevõttest selle liikmesettevõtte sees), välja arvatud finantstalituse (FSO) regioonid, mis hõlmavad konkreetse piirkonna liikmesettevõtete finantsteenuseid.

EY Eesti kuulub EMEIA piirkonda, mis hõlmab EYG liikmesettevõtteid 94 riigis. EMEIA piirkond jaguneb 8 regiooniks. EY Eesti kuulub CESA (Kesk-, Ida- ja Kagu-Euroopa ning Kesk-Aasia) regiooni.

Ernst & Young (EMEIA) Limited (EMEIA Limited), inglise piiratud vastutusega äriühing, on EYG liikmesettevõtete peamine koordineerimisüksus EMEIA piirkonnas. EMEIA Limited muudab lihtsamaks nende ettevõtete koordineerimise ja nendevahelise koostöö, kuid ei oma nende üle kontrolli. EMEIA Limited on EYG liikmesettevõtte, kes ei tee finantstehinguid ega osuta ühtegi kutsealast teenust.

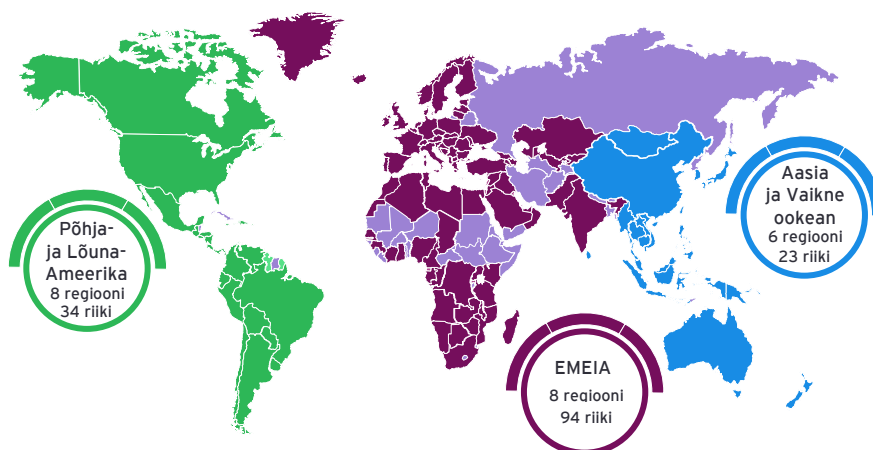
Iga regioon valib regiooni partnerite foorumi (Regional Partner Forum ehk RPF), mille liikmed on nõuandjaks ja on n-ö katsepublikuks regiooni juhtorganitele. RPF-i juhtivaks partneriks valitud partner esindab regiooni ka globaalse juhtivkogu (Global Governance Council ehk GGC) istungitel (vt lk 7).

Euroopas asub valdusühing EY Europe SRL (EY Europe). EY Europe on Belgias registreeritud piiratud vastutusega kooperatiivne äriühing (prantsuskeelse lühendiga SRL, hollandikeelse lühendiga BV). Tegemist on Belgias IRE-IBR-is (Institut des Reviseurs d'Entreprises) registreeritud audiitorühinguga, kuid ta ei vii läbi auditeid ega osuta ühtegi kutsealast teenust.

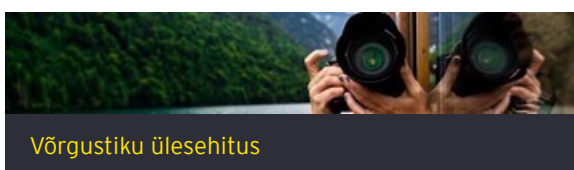
Kohalike seaduste ja regulatiivsete nõuetega lubatud ulatuses on EY Europe omandanud või omandamas *de jure* kontrolli EYG Euroopas tegutsevate liikmesettevõtete üle. EY Europe on EYG liikmesettevõtte. EY Europe omandas *de jure* kontrolli EY Eesti üle 12. juulil 2010.

EY Europe'i juhatus koosneb EYG Euroopa liikmesettevõtete vanempartneritest. Tal on volitused ning ta vastutab EY Europe'i strateegia elluviimise ja juhtimise eest.

EY piirkonnad, regioonid ja riigid*

* Arvud peegeldavad EY Venemaa ja Valgevene liikmesettevõtete eraldamist EY globaalsest organisatsioonist

EY on üks maailma juhtivatest strateegia ja tehingute nõustamise, konsultatsiooni-, auditi-, maksu- ja raamatupidamisteenuste pakkujatest. Ülemaailmselt on EY-s kokku üle 350 000 inimese, kes töötavad rohkem kui 150 erineva riigi liikmesettevõtetes eesmärgiga luua paremini toimiv maailm ning jagavad ühtseid väärtusi, olles vankumatult pühendunud kvaliteedile, aususele ja kutsealasele skeptitsismile. Tänapäeva globaalsel turul on EY integreeritud lähenemine erakordselt tähtis rahvusvaheliste, vahel koguni pea kõiki maailma riike hõlmavate auditite läbiviimisel.

Just integreeritud lähenemine on see, mis võimaldab EY liikmesettevõtetel koguda ja kasutada selliste mitmekesiste ja keerukate auditiprojektide edukaks realiseerimiseks vajalikke ekspertteadmisi.

EYG koordineerib liikmesettevõtete tegevust ja nendevahelist koostööd. EYG ei osuta küll teenuseid, kuid üheks selle eesmärgiks on ka tipptasemel teeninduse edendamine oma üle kogu maailma paiknevates liikmesettevõtetes. Kõik liikmesettevõtted on iseseisvad juriidilised üksused. Nende kohustused ja vastutus EYG liikmetena on sätestatud EYG eeskirjades ja lepingutes.

Allpool on kirjeldatud meie globaalse organisatsiooni struktuuri ning peamiseid organeid, mis näitab, et EY-l kui globaalsel organisatsioonil on üks ühine strateegia.

Samas tegutseb võrgustik aga ka regionaalsel tasandil piirkondade sees. See tegevusmudel lubab keskenduda regioonides rohkem huvirühmadele, võimaldades liikmesettevõtetel oma klientide ja teistega tugevamaid suhteid luua ning vastata nii paremini ka kohalikele vajadustele.

Globaalne juhtivkogu (GGC) on EYG peamine juhtorgan. Sinna kuulub vähemalt üks esindaja igast regioonist, teised regioonideülesed esindajad mis tahes liikmesettevõtetest ning sõltumatud juhtimisülesanneteta esindajad (INE-d). Regioonide esindajad, kes muidu tippjuhtkonna ülesandeid ei täida, valitakse nende RPF-ide poolt ametisse kolmeks aastaks, võimalusega valida neid ühel korral veel kolmeks aastaks samasse ametisse tagasi. GGC nõustab EYG-d EY põhimõtteid, strateegiat ja avaliku huvi aspekte puudutavate otsuste langetamisel. GGC kinnitust küsitakse (vahel globaalse juhatuse initsiatiivil) ka mitmetes küsimustes, mis võivad EY-d oluliselt mõjutada.

Sõltumatud juhtimisülesanneteta esindajad (Independent Non-Executives ehk INE-d) valitakse väljastpoolt EY-d. Neid võib olla kuni kuus. INE-de puhul on tegemist kas avalikus või erasektoris juhtivatel positsioonidel olevate isikutega, kelle geograafiline taust ja valdkondlikud kogemused võivad olla vägagi erinevad. Nad rikastavad meie organisatsiooni ja GGC-d

oma eripalgeliste arusaamade ja kogemustega. INE-d moodustavad ka lõvi-osa GGC avaliku huvi allkomiteest (Public Interest Sub-Committee ehk PIC). PIC ülesandeks on otsuste langetamisel avaliku huviga arvestamise tagamine ja dialoog huvirühmadega, rikkumisest teatamise poliitika ja protseduuride rakendamise käigus ilmnunud probleemide lahendamine ning osalemine kvaliteedi- ja riskijuhtimist puudutavates aruteludes. INE-d nimetab ametisse vastav komitee ning selleks on vaja globaalse juhatuse ja globaalse juhtivkogu kinnitust.

Globaalne juhatus

Globaalne juhatus (GE) ühendab EY juhtimis-funktsioonid, teenused ja geograafilised asukohad. Seda juhib EYG juhatuse esimees ja tegevdirektor ning selle liikmed on klienditeeninduse ja äriarenduse globaalsed juhtivpartnerid, piirkonna juhtivpartnerid, personalifunktsiooni globaalsed juhid, globaalsete tegevusvaldkondade – auditi, konsultatsiooni-teenuste, strateegia ja tehingute ning maksu-nõustamise – juhid ning rotatsiooni korras ka üks EYG liikmesettevõtete partneritest.

Lisaks kuuluvad GE-sse veel turgude ja ümberkujundamise valdkondade globaalsed aseesimehed, klienditehnoloogia valdkonna juht, globaalse suurklientide komitee esimees, arenevate turgude komitee esimees ning arenevate turgude esindaja.

GE ja GGC kinnitavad EYG esimehe ja tegevdirektori ning globaalsete juhtivpartnerite määramise. Samuti kinnitab GE ka globaalsete aseesimeeste määramise. Kui globaalne aseesimees kuulub ka GE-sse, kinnitab tema määramise GGC.

GE kohustuste hulka kuulub globaalsete eesmärkide elluviimise toetamine ning alltoodud tegevuste arendamine, kinnitamine ja vajadusel ka rakendamine:

- ▶ Globaalsed strateegiad ja plaanid
- ▶ Ühiste standardite, metodoloogiate ja poliitikate rakendamise toetamine liikmesettevõtetes
- ▶ Töötajatega seotud algatused, sh partnerite kaasamise, hindamise, arendamise, tasustamise ning pensionile saatmise kriteeriumid ja protsessid
- ▶ Kvaliteedi arendus- ja tagamisprogrammid
- ▶ Ettepanekud regulatiiv- ja avaliku sektori poliitikate kohta
- ▶ Poliitikad ja juhised, mis puudutavad liikmes-ettevõtete tegevust rahvusvaheliste klientide teenindamise, ettevõtete arengu, turgude ja kaubamärgi osas
- ▶ EY arenduskulud ja investeerimisprioriteedid
- ▶ EYG iga-aastased finantsaruanded ja eelarved
- ▶ GGC ettepanekud teatud küsimustes

GE pädevusse kuulub ka liikmesettevõtete vahel peetavate vaidluste lepitamine ja lahendamine.

GE komiteed

Komiteede loomisega tegeleb GE ning neisse kuuluvad erinevate riikide esindajad. GE komiteede ülesandeks on GE-le soovitude esitamine. Lisaks globaalsele auditikomiteele on EY-s veel näiteks auditi, konsultatsiooni-teenuste, maksude, strateegia ja tehingute, globaalsete turgude ja investeringute, suurklientide, arenevate turgude, personali ja riskijuhtimise komiteed.

Globaalsete tegevuste juhtrühm

Globaalsete tegevuste juhtrühm (Global Practice Group) ühendab GE ja GE komiteede liikmeid ning regioonide ja sektorite juhte. See püüab tagada ühtse arusaama EY strateegilistest põhimõtetest ning aitab tagada nende elluviimise järjepidevuse kogu organisatsioonis.

EYG liikmesettevõtted

EYG eeskirjade kohaselt kohustuvad liikmes-ettevõtted järgima EY eesmärke, milleks on muu hulgas ka näiteks kvaliteetsete teenuste pakkumine kõikjal maailmas. Sel eesmärgil kohustuvad liikmes-ettevõtted rakendama globaalseid strateegiaid ja plaane ning säilitama teenuste osutamisel nõutavat võimekust. Nad on kohustatud pidama kinni ühtsetest normidest, metodoloogiast ja põhimõtetest, sh neist, mis hõlmavad auditi metodoloogiat, kvaliteedi- ja riskijuhtimist, sõltumatust, teadmiste jagamist, personalipoliitikat ning tehnoloogilisi abivahendeid.

Eelkõige kohustuvad aga EYG liikmesettevõtted korraldama oma kutsealast tööd vastavalt kehtivatele kutse- ja eetikanormidele ning kõigile seadusest tulenevatele nõuetele. Seda aususe ja asjade korrektset tegemise kohustust toetavad ka EY globaalne eetikakoodeks ning EY väärtused (vt lk 17).

Lisaks EYG eeskirjade rakendamisele on meie liikmes-ettevõtetel mitmeid teisigi kokkuleppeid, mis hõlmavad nende liikmelisuse erinevaid aspekte EY organisatsioonis, nagu õigus ja kohustus kasutada EY nime ning teadmiste jagamine teiste liikmes-ettevõtetega.

Liikmesettevõtetes korraldatakse kontrole, mille käigus hinnatakse nende vastavust EY nõuetele ja põhimõtetele, sh selliseid aspekte nagu sõltumatus, kvaliteedi- ja riskijuhtimine, auditi metodoloogia ning personalipoliitika. Liikmesettevõtted, kes kvaliteedi-kohustusi ja teisi EYG nõudeid ei täida, võidakse EY organisatsioonist eraldada.

Ühiskonna jaoks pikaajalise väärtuse loomine

EY-s usutakse, et jätkusuutlikkuse teema puudutab meid kõiki. Oma organisatsioonis on EY viimas ellu laialtlevitav muutusi, leides partnereid, tehes koostööd ning pannes kõik ettevõtte töötajad ja osakonnad ühise eesmärgi nimel pingutama. EY keskendub jätkuvalt pikaajalise väärtuse loomisele, kaitsmisele ja mõõtmisele ning seda kõigis neljas NextWave'i strateegia mõõtmes: väärtus töötajatele, väärtus klientidele, ühiskondlik väärtus ja rahaline väärtus. Kõiki neid mõõtmisi omavahel ühendades täidabki EY oma paremini toimiva maailma loomise eesmärgi.

EY teenused mängivad siin juba praegugi olulist rolli: me anname valitsustele nõu, kuidas muuta majandus jätkusuutlikumaks ja kaasavamaks, ning julgustame ettevõtteid keskenduma kõigi huvirühmade jaoks pikaajalise väärtuse loomisele ja sellest teistelegi teada andma. Teha saaks ja peaks aga mõistagi rohkem ning selleks peavad kõik huvirühmad esmalt enda jaoks lahti mõtestama, milline saab olema nende roll sel teekonnal.

Alates 2009. aastast osaleb EY ÜRO ülemaailmses kokkuleppes (UNGC) ning on pühendunud selle 10 aluspõhimõtte ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide integreerimisele EY strateegiasse, kultuuri ja tegevusse.

See peegeldub muu hulgas järgmises:

Sotsiaalse vastutuse juhtimise struktuurid

Sotsiaalset vastutust EY-s koordineerib EY sotsiaalse vastutuse juhtivkogu (Corporate Responsibility Governance Council ehk CRGC). Sinna kuuluvad EY globaalse juhatuse liikmed ning kogenumad tegevusvaldkondade, funktsioonide ja geograafiliste piirkondade esindajad.

EY sotsiaalse mõju eesmärgid

Globaalne sotsiaalse vastutuse programm EY Ripples koondab ülemaailmselt EY võrgustikku eesmärgiga mõjutada 2030. aastaks positiivselt miljardi inimese elu. Seni on EY Ripplesi algatused toonud kasu enam kui 76 miljonile inimesele, keda on aidanud

- ▶ keskendumine 3 valdkonnale (järgmise töötajate põlvkonna toetamine, koostöö mõjuettevõtjatega, keskkonnasäästlikkuse kasvatamine), kus EY töötajate oskused,

teadmised ja kogemused võivad kõige rohkem kasuks tulla;

- ▶ koostöö teiste sarnaselt mõtleivate ettevõtetega, et luua ökosüsteeme, mis on võimelised esile kutsuma mastaapseid muutusi. Heaks näiteks võib tuua siin algatuse TRANSFORM koostöös Unileveri ning Ühendkuningriigi valitsusasutusega Foreign, Commonwealth and Development Office, mille eesmärk on võidelda ebavõrdsuse vastu ning muuta nii 2030. aastaks 150 miljoni inimese elu Sahara-taguses Aafrikas ja Lõuna-Aasias;
- ▶ pidev koostöö püsiva positiivse sotsiaalse mõju loomiseks selliste tegevuste kaudu nagu näiteks tekstipõhise õppeprogrammi loomine õpilastele, kes oma kodumaa riiklikelt struktuuridelt õppimiseks piisavalt tuge ei saa. Hiljuti tunnustas Euroopa tarkvaraettevõtte SAP EY-d selle eest ka sotsiaalse mõju auhinna.

Inimõiguste kaitse

EY globaalne juhatuse allkirjastas hiljuti deklaratsiooni, milles kinnitas taas oma pühendumust inimõiguste tagamisele ja kaitsmisele. See hõlmab nii kõigi EY töötajate õigusi, klienditöö mõju, EY tarneahelate huvirühmi kui ka aktiivset kaasamist. Viimase aasta jooksul on EY keskendunud nii sellesuunalise juhtimise kui ka aruandluse parandamisele.

EY CO₂ eesmärgid

EY oli 2021. aastal CO₂-negatiivne ning püüdleb selle poole, et olla 2025. aastaks juba täielikult CO₂-vaba. Selleks vähendab EY esmalt märkimisväärselt oma CO₂-heite absoluutkoguseid ning kõrvaldab või kompenseerib seejärel igal aastal rohkem CO₂-heidet kui keskkonda paiskab. Et saada 2025. aastaks CO₂-vabaks, kavatsesid EY liikmesettevõtted vähendada alltoodud esimest kolme punkti puudutavat koguseid 40% (2019. aastaga võrreldes), mis on kooskõlas ka teaduspõhiste eesmärkide algatuse (Science Based Targets initiative ehk SBTi) heaks kiidetud 1,5°C eesmärgiga. Muu hulgas rakendatakse järgmisi meetmeid:

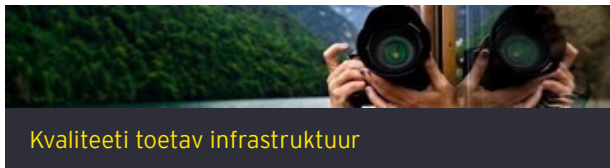
- ▶ Ärireisidega seotud heite vähendamine eesmärgiga saavutada selles vallas 2025. aastaks 35% väiksemad heitkogused kui aastal 2019
- ▶ Üldise elektrikasutuse vähendamine kontorites ja energiavajaduse katmiseks 100% taastuvenergia kasutamine eesmärgiga saada 2025. aastaks taastuvenergiale üleminekule pühendunud algatuse RE100 liikmeks
- ▶ Elektrienergia ostulepingute struktureerimine eesmärgiga tuua riiklikesse elektrivõrkudesse rohkem taastuvelektrit kui EY tarbib

- Looduspõhiste lahenduste ja CO₂-heite vähendamise tehnoloogiate kasutamine eesmärgiga kõrvaldada atmosfäärist või kompenseerida igal aastal rohkem CO₂ kui sinna paiskame
- EY meeskondade varustamine tööriistadega, mis võimaldaksid neil arvutada välja klienditöö käigus eralduva CO₂ koguse ning astuda samme selleks, et seda vähendada
- Nõue, et hiljemalt aastaks 2025 peab 75% EY kulutustest sisseostetavatele toodetele ja teenustele minema sellistele koostööpartneritele, kes on seadnud endale teaduspõhised eesmärgid
- Investeerimine EY teenustesse ja lahendustesse, mis aitavad klientidel luua väärtust läbi nende äritegevuse CO₂-heite vähendamise ning pakkuda lahendusi muudele jätkusuutlikkust puudutavatele küsimustele

Pühendumine auditi kvaliteedile

Pühendumine auditi kvaliteedile

Kvaliteeti toetav infrastruktuur

Kvaliteet EY tegevusvaldkondades

NextWave on EY globaalne strateegia ja eesmärk pakkuda oma klientidele, töötajatele ja ühiskonnale pikaajalist väärtust. See on andnud EY-le tugeva aluse kohanemiseks ja innovatsiooniks, samal ajal kui EY paremini toimiva maailma loomise eesmärk inspireerib jätkuvalt EY töötajaid ning seda mitte ainult klientide teenuste osutamisel, vaid ka EY teadmiste, oskuste ja kogemuste rakendamisel selleks, et toetada ühiskonda, kus me kõik elame ja töötame. EY liikmesettevõtete väärtustloovad teenused aitavad tõsta ettevõtete ja kapitaliturgude usaldusväärsust, toetades jätkusuutliku ja pikaajalise väärtuse loomist.

EY audititeenuste puhul on NextWave'i strateegia aluseks tõdemus, et turge on kujundamas hetkel põhjalikult ümber radikaalsed muutused andmete ja tehnoloogia vallas, kliima- ja demograafilised muutused ning globaliseerumine, mis tähendab, et EY-l on vaja kiiresti reageerida üha kasvavale nõudlusele kindlustunde ja usaldusväärsuse järele.

Selleks rakendab EY jätkuvalt oma liikmesettevõtete suurimat väärtust kvaliteedi tagamisel ja usalduse loomisel ehk EY töötajate loomupäraseid tugevusi. Kuna EY annab oma töötajatele pidevalt võimalusi oskuste ja kogemuste täiendamiseks ning on kujundamas ümber ka seda, kuidas EY meeskonnad töötavad, et muuta nende pakutavad audititeenused rohkem andme- ja tehnoloogiapõhiseks, suudavad nad täita senisest veelgi paremini EY avaliku huvi teenimise eesmärki.

Tänu analüüsi- ja digiteerimisvõimele toetuvale andmekesksele lähenemisele suudavad EY meeskonnad osutada kvaliteetseid audititeenuseid sõltumatult, ausalt, objektiivselt ja kutsealase skeptitsismiga. EY liikmesettevõtted korraldavad oma auditi-spetsialistidele täiendavaid koolitusi ja loovad lisa-võimalusi, et aidata neil pettusi avastada. Andmekeskne lähenemine ja põhjalikud koolitused aitavad omandada EY meeskondadel üha uusi kogemusi, et nad saaksid pühendada rohkem aega riskidega tegelemisele ning oma kutsealase otsustuse rakendamisele.

EY liikmesettevõtete pilk on suunatud ka muudatuste siseseviimisel kindlalt tulevikku. Muu hulgas pööratakse kõrgendatud tähelepanu andmeanalüüsi arendamisele, pakkudes auditi kvaliteedi tagamiseks täiendavat infot ja

kindlust, mida oskavad hinnata nii EY liikmesettevõtete auditeeritavad ettevõtted kui ka kapitaliturud.

Tänu tipptasemel tehnoloogiate rakendamisele annavad EY audititeenused hindamatu panuse EY paremini toimiva maailma loomise eesmärgi saavutamisesse, teenides samal ajal avalikku huvi.

Kvaliteetsete teenuste pakkumine on kõikide EYG liikmesettevõtete ja osakondade jaoks prioriteediks. EY liikmesettevõtete osakonnad juhivad lõpetatud tövõttude kvaliteedi kontrolli protsessi ning annavad sisendit käimasolevate tövõttude kvaliteedi tagamiseks, et aidata kindlustada vastavust kutsestandarditele ja EY põhimõtetele.

Auditi globaalne aseesimees koordineerib liikmesettevõtete vastavust EY audititeenuste põhimõtetele ja protseduuridele.

Globaalne auditikvaliteedi komitee

EY globaalne auditikvaliteedi komitee (Global Audit Quality Committee ehk GAQC) on pideva arengu kultuuri oluline osa. See koosneb EY kõige kogenumatest, väga asjakohaste, laialdaste ja mitmekesiste kogemustega juhtidest. GAQC nõustab EY auditi valdkonna juhte mitmetes äri, tegevust, kultuuri, talendistrateegiat, üld- ja riskijuhtimist puudutavates küsimustes, mis kõik mõjutavad ühel või teisel viisil auditi kvaliteeti.

Komitee otsib uuenduslikke ideid ja meetodeid kvaliteetsete auditite läbiviimiseks ning on foorum EY liikmesettevõtete parimate tavade jagamiseks. Samuti aitab komitee välja töötada auditi kvaliteedi-näitajaid ja muid kvaliteediseire viise, mis aitavad tagada pideva arengu.

Kvaliteedijuhid

EY kvaliteedijuhtide (Quality Enablement Leader ehk QEL) võrgustik on rühm kogunud auditijuhte erinevatest riikidest, kes juhivad auditi kvaliteedi tõstmisele suunatud tegevusi, toetades tövõtumeeskondi.

Nende kohustuste hulka kuulub meeskondade juhendamine auditistandardite ja metodoloogia rakendamisel, käimasolevate tövõttude jälgimine, siseste ja väliste kontrollide toetamine, meeskondade nõustamine oluliste auditi käigus tuvastatud puuduste algpõhjuste kõrvaldamisel, üld- ja projektijuhtimise suunamine, portfelli riskide hindamise toetamine ning

EY kvaliteedi juhtimise süsteemiga seotud protseduuride, sealhulgas auditi kvaliteedi-näitajate rakendamine.

EY Canvase ja sellega seotud Milestonesi funktsiooni (vt lk 21) toel ning üha keerukamaid tehisintellekti-põhiseid tööriistu kasutades saavad kvaliteedijuhid luua endale reaajas ülevaate auditi kvaliteedist. See annab võimaluse õigeaegselt sekkuda, näiteks täiendavate ressursside (sh asjakohaste spetsialistide) eraldamise kaudu, et auditi-meeskondadele ja nende auditeeritavatele ettevõtetele rohkem tuge pakkuda.

Kutsealane tegevus

Kutsealase tegevuse globaalne aseesimehe, keda kutsutakse ka kutsealase tegevuse globaalseks direktoriks (Global Professional Practice Director ehk PPD), tegevust kontrollib auditi globaalne aseesimees ning tema põhiülesandeks on globaalsete auditi kvaliteedikontrolli põhimõtete ja protseduuride kehtestamine. Piirkondlike PPD-de ning globaalsete teenuste PPD tegevust jälgivad globaalne PPD ja vastava piirkonna auditijuht. See aitab tagada auditi kvaliteedi ja konsultatsiooniprotsessi suurema objektiivsuse.

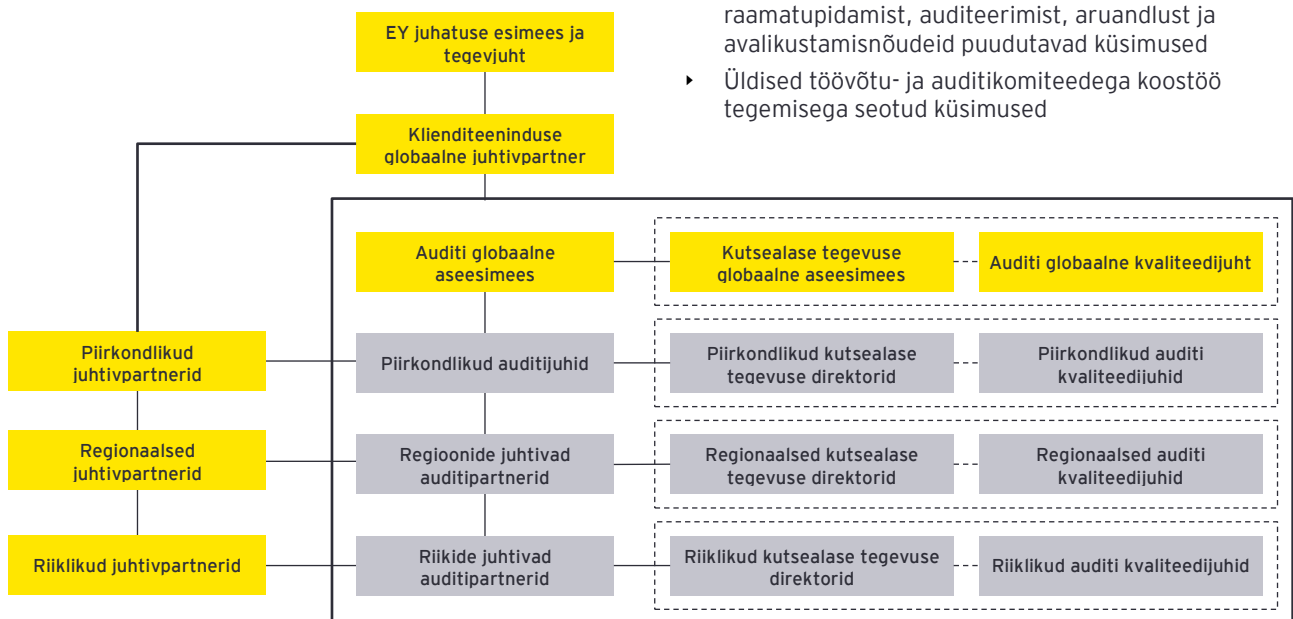
Globaalne PPD juhib ja jälgib ka kutsealase tegevuse globaalsete töörühma tegevust. Kõnealuse töörühma näol on tegemist raamatupidamis- ja auditi-standardite valdkonna tehniliste spetsialistide globaalse võrgustikuga, kes annavad nõu raamatupidamist, auditeerimist ja finantsaruandlust puudutavates küsimustes ning viivad läbi erinevaid tegevuse seire ja riskijuhtimise protseduure.

Globaalne PPD juhendab EY globaalsete auditi metodoloogiat (EY GAM) ja sellega seotud auditi-poliitika ja tehnoloogiate arendamist, jälgides, et need vastaks kõigile asjakohastele kutsestandarditele ja regulatiivsetele nõuetele. Kutsealase tegevuse globaalne töörühm jälgib ka liikmesettevõtete töötajate poolt auditite homogeenseks ja efektiivseks läbiviimiseks kasutatavate juhiste, koolitus- ja seireprogrammide ning protsesside arendamist. Globaalsed, piirkondlikud, regionaalsed ja riiklikud PPD-d, koostöös teiste samades liikmesettevõtetes töötavate spetsialistidega, on kursis EY töötajate, auditeeritavate ettevõtete ja protsessidega ning vajadusel alati valmis auditi töövõtumeeskondi nõustama.

Kutsealase tegevuse globaalsete töörühma tegevuse toetamiseks kasutatakse tihti ka täiendavaid ressursse, näiteks spetsialistide võrgustikke, kes on keskendunud järgmisele:

- ▶ Sisekontrolli aruandlus ja teised EY auditi metodoloogia aspektid, mis on sellega seotud
- ▶ Konkreetsete teemade, tööstusharude ja sektorite raamatupidamise, auditeerimise ja riskidega seotud küsimused
- ▶ Konkreetsete sündmused keerulises ühiskondlikus ja poliitilises situatsioonis olevates piirkondades, pandeemiad, riigivõlad ning nendega kaasnevad raamatupidamist, auditeerimist, aruandlust ja avalikustamismõudeid puudutavad küsimused
- ▶ Üldised töövõtu- ja auditikomiteedega koostöö tegemisega seotud küsimused

Audititegevuse juhtimine*

* Illustratiivne skeem globaalset ülesehitust näitamiseks; tegelikud aruandlusahelad võivad juriidilistel, regulatiivsetel ja/või struktuurilistel kaalutlustel erineda

Riskijuhtimine

Riskijuhtimisfunktsiooni ülesandeks on koordineerida üleorganisatsioonilisi tegevusi, mille eesmärk on aidata EY töötajatel täita oma globaalseid ja kohalikke vastavuskohustusi ning toetada klientidele teenuseid osutavaid meeskondi kvaliteetse ja tipptasemel klienditeeninduste tagamisel. Teenuste kvaliteedi tagamise ja kvaliteediga seotud riskide eest vastutavad liikmesettevõtted ja nende osakonnad.

Osana laiemast riskijuhtimise raamistikust aitab riskijuhtimise globaalne juht oma muude kohustuste kõrval jälgida ka seda, kuidas kvaliteediriske tuvastatakse ja maandatakse, ning annab oma panuse ka muude organisatsioonis esineda võivate riskide haldamisse. Riskijuhtimise prioriteetidest teavitatakse ka liikmesettevõtteid.

Riskijuhtimise globaalne juht vastutab ka globaalselt homogeensete riskijuhtimisprioriteetide kehtestamise ning riskide juhtimise koordineerimise eest kogu EY-s.

Riskijuhtimise algatuste etteotsa määratakse liikmesettevõtete spetsialistid, kelle ülesandeks on algatusi (teiste töötajate ja spetsialistide kaasabil) juhtida, koordineerides oma tegevust osakondadega.

Ajal, mil maailm on COVID-19 pandeemiast tasapisi toibumas, on uurinud meie globaalne riskijuhtimise funktsioon EY liikmesettevõtetelt aktiivselt, mida see periood neile nii kriisiohje kui ka toimepidevuse seisukohast õpetas. Selle tagasisaate tulemusena on tehtud olulisi muudatusi selles, kuidas EY-s kriiside ohjamise ja neile reageerimise kavandamisega tegeletakse, ja seda nii liikmesettevõtetes kui ka globaalsel tasandil. Oluliselt rohkem rõhku pannakse nüüd ennetavatele tegevustele (eriti riskide tuvastamisele enne, kui need jõuavad olulist mõju avaldada) ning riskide liikmesettevõttepõhisele prioriseerimisele. Need fundamentaalsed muudatused võimaldavad EY globaalsel turvalisuse meeskonnal ja regionaalsete turvajuhtide võrgustikul teha otse koostööd liikmesettevõtete kriisiohje-meeskondadega, et olla valmis kõige tõenäolisemateks ohtudeks, pakkudes oma kriisiohje-tegevuste raames asjakohast väljaõpet ning tõstes ettevõtte valmisoleku täiesti uuele tasemele.

Lisaks on pööratud globaalses riskijuhtimises EY toimepidevuse planeerimisel rohkem tähelepanu ka äritegevuse vastupidavusele. Seejuures on oluline aru saada, et kriisid ei teki enamasti n-ö tühja koha pealt, vaid tavaliselt võib leida mitmeid märke, mis annavad olukorra eskaleerumisest ja kriisi peatsest saabumisest teada. Selline lähenemine võimaldab EY liikmesettevõtetel hakata riskide maandamisega tegelema kohe, kui ilmnevad esimesed märgid sellest, et midagi võib tulevikus nende tegevust mõjutada, jätkates samal ajal oma tavapärase äritegevust. Eskalatsioonimaatriksite loomine mitmete käimasolevate ja tõenäoliste

geopoliitiliste sündmuste jaoks võimaldas EY liikmesettevõtete ja regioonide riski-juhtimise kriisiohjemeeskondadel sündmuste eskaleerumisele kiiremini ja efektiivsemalt reageerida. Sellised eskalatsioonimaatriksid ja nende põhjal koostatud üksikasjalikud tegevuskavad lähevad kaugemale traditsioonilistest töötajate elu ja ohutusega seotud küsimustest, süvenedes põhjalikult teguritesse, mis võivad mõjutada liikmesettevõtte võimet efektiivselt tegutseda, nagu häired panga-süsteemides või pidevad küberründed internetisüsteemide vastu.

- ▶ Kõnealused muudatused võimaldavad EY liikmesettevõtetel kriisides edukamalt toime tulla, kuna neil on võimalik kasutada olukorraga tegelemiseks terviklikku lähenemist.

Globaalsed konfidentsiaalsuspõhimõtted

Konfidentsiaalse teabe kaitsmine on lahutamatu osa EYG liikmesettevõtete igapäevasest tööst. Intellektuaalse kapitali ning mis tahes muu tundliku või piiratud teabe austamise kohustus on sätestatud EY globaalses eetikakoodeksis, mis sisaldab konkreetseid käitumispõhimõtteid, mille järgimist kõigilt EY töötajatelt oodatakse. Globaalsed konfidentsiaalsuspõhimõtted täpsustavad teabe kaitsmise korda veelgi, pidades sammu pidevalt muutuvate piirangutega andmete kasutamisel. Uued põhimõtted muudavad reeglid EY liikmesettevõtete töötajate jaoks selgemaks ning on nurgakiviks laiemapõhjalistele juhiste, mis reguleerivad huvide konflikte, isikuandmete kaitset ja andmete säilitamist. Lisaks puudutavad juhised ka järgmiseid valdkondi:

- ▶ Sotsiaalmeedia kasutamine
- ▶ Nõuded andmetöötluksle

Peale selle nõutakse globaalsete pettustest, ebaseaduslikest tegevustest ja muudest õigusnormidele mittevastavustest teada andmise põhimõtte ning EY globaalse eetikakoodeksiga, et EY töötajad annaks teada mis tahes käitumisest, mida peetakse õigusnormide, kehtivate standardite või EY globaalse eetikakoodeksi rikkumiseks. Selliseks käitumiseks loetakse ka konfidentsiaalse informatsiooni loata või õigusvastast avalikustamist.

Globaalsed isikuandmete kaitse põhimõtted

Globaalsed isikuandmete kaitse põhimõtted toetavad ja arendavad edasi EY globaalses eetikakoodeksis sätestatud isikuandmete austamise ja kaitsmise ideid kooskõlas kohaldatavate seaduste, regulatiivse raamistiku ja kutsestandarditega. Nende aluseks on EL-i isikuandmete kaitse üldmäärus ning erinevate riikide kohalikud eeskirjad.

Küberturvalisus

Ulatuslike ja keerukate küberrünnete riski maandamine on kõigi ettevõtete igapäevase äritegevuse lahutamatuks osaks. Kuigi ükski süsteem ei ole küberrünnete suhtes päriselt immuunne, teeb EY Eesti kõik endast oleneva, et nende klientide andmed oleksid kaitstud.

EY-s lähenetakse küberturvalisusele ohtude ennetamisega, rakendades küberturvalisusega seotud riskide juhtimiseks ja minimeerimiseks globaalsel tasandil erinevaid tehnoloogiasid ja protsesse. EY infoturbe- ja andmekaitseprogrammid, mis on kooskõlas sektori parima praktika ja seadusest tulenevate nõuetega, on loodud selleks, et püüda välistada loata juurdepääs süsteemidele ja andmetele. Küberturbspetsialistidest koosnev meeskond tegeleb EY süsteemide pideva jälgimise ja kaitsmisega.

Lisaks tehnilistele ja protseduurilistele kontrolli-mehhanismidele on kõik EY töötajad kohustatud igal aastal kirjalikult kinnitama, et nad mõistavad globaalses eetikakoodeksis kirjeldatud põhimõtteid ja lubavad neid järgida. Samuti peavad nad osalema kohustuslikel turvateadlikkuse tõstmise koolitustel. Tehnika ja andmetega tegelemisel nõutavat hoolsust käsitletakse põhjalikult mitmetes erinevates eeskirjades, nagu globaalne infoturvapoliitika ning globaalsed tehnika kasutamise põhimõtted. EY küberturvalisust puudutavates põhimõtetes ja protsessides rõhutatakse kiire teabevahetuse olulisust.

EY töötajad saavad regulaarselt teavitusi, kus tuletatakse neile meelde nende kohustusi kõnealuste eeskirjade järgimisel ning meenutatakse üldisi turvateadlikkuse põhimõtteid.

Auditi kvaliteedikontrolli programm

Järgmistes osades anname ülevaate EY Eesti auditi kvaliteedikontrolli programmi peamistest komponentidest, milleks on

- ▶ Kutsealased väärtused
- ▶ Sisemine kvaliteedikontrollisüsteem
- ▶ Klientide aktsepteerimine ja kliendisuhete jätkamine
- ▶ Auditite läbiviimine
- ▶ Töö ülevaatamine ja konsultatsioonid
- ▶ Rotatsioon ja pikaajaline seotus
- ▶ Auditi kvaliteedikontrollid
- ▶ Väline auditi kvaliteedikontroll
- ▶ Algpõhjuste analüüs
- ▶ Vastavus seadusest tulenevatele nõuetele

Kutsealased väärtused

Jätkusuutlik auditi kvaliteet

Kvaliteet on EY liikmesettevõtete tegevuse nurgakivi, mängides nii kesket rolli ka usaldusvärsuse suurendamisel maailma kapitaliturgudel. Sellel eesmärgil oleme loonud ka jätkusuutliku auditi kvaliteedi ehk SAQ (Sustainable Audit Quality) programmi püsivalt kõrge kvaliteediga auditite tagamiseks, mis on meie liikmesettevõtete audititegevuses endiselt üks peaeesmärke.

SAQ paneb paika juhtimisstruktuuri, mis võimaldab pakkuda kõigil liikmesettevõtetel ühtlaselt kvaliteetseid auditeid. Seda rakendatakse kohalikul, koordineeritakse ja kontrollitakse aga globaalsel tasandil. Tegemist ei ole mitte ühekordse mööduva algatusega, vaid järjepideva täiustusprotsessiga.

Samuti aitab SAQ kaasa ka rahvusvaheliste kvaliteedijuhtimisstandardite ISQM 1 ja ISQM 2 rakendamisele EY-s, kuna

- ▶ parandab järjepidevust ja ühetaolisust erinevate seiretegevuste ja puuduste kõrvaldamise kaudu, nagu globaalne verstapostide programm ja globaalne algpõhjuste analüüs, ning
- ▶ seab auditijuhtkonnale selged eesmärgid ja prioriteedid, et hoida fookust (vastutusraamistik, globaalsed auditi kvaliteedinäitajad ja tegevuskavad).

SAQ toetub kuuetele põhimõttele: tippujuhtide hoiakud, kvalifitseeritud töötajad, lihtsustamine ja innovatsioon, digitaalsed auditilahendused, abi-teenused ja kvaliteeditugi ning vastutus, mis tulenevad kõik avaliku huvi teenimise eesmärgist.

SAQ on aidanud teha meil märkimisväärsed edusamme. EY liikmesettevõtetes teostatud siseste ja väliste kontrollide käigus leitud kitsaskohad näitavad, et olukord on paranenud ning auditeerimise kvaliteet ühtlustunud. See suundumus peegeldab ka kvaliteedijuhtide võrgustiku kaasamist ning keskendumist kultuurile ja käitumisele.

Auditite kvaliteedi ja väärtuse tõstmiseks on EY võtnud kasutusele juhtivad tehnoloogilised lahendused, nagu veebipõhine auditiplatvorm EY Canvas, andmeanalüüsi tööriist EY Helix ning andmekogu EY Atlas.

EY Canvas võimaldab kasutada projektijuhtimis-funktsiooni Milestones, mis aitab auditimeeskondadel plaanist kinni pidada ning kaasata protsessi vajadusel operatiivselt ka vastutava partneri. EY Canvase kliendiportaal suurendab platvormi tähtsust veelgi, tagades turvalise ja kasutajasõbraliku keskkonna, kus töövõtumeeskonnad ja auditeeritavad ettevõtted saavad

omavahel infot vahetada, jälgides samal ajal auditi kulgu. Milestones võimaldab EY liikmes-ettevõtetel tuvastada graafikust maas olevad töövõttud ning rakendada globaalset kvaliteedijuhtide võrgustikku, et mõista viivituste põhjuseid ja aidata meeskonnad tagasi järje peale.

EY Helix ja meie andmeanalüüsiks mõeldud tarkvara-lahenduste kogum on peamised viisid auditi käigus olulise pettuseriskiga tegelemiseks. Kõnealuste tööriistade kasutamise nõudmine aitab paremini adresseerida auditiga seotud riske, mis on iseloomulikud majanduslikes raskustes ettevõtetele. Nende andmeanalüüsivahendite laialdasem kasutuselevõtt toimub juba sel aastal.

EY Atlas on pilveplatvorm, mis võimaldab juurdepääsu ajakohasele arvestus- ja auditeerimisinfole, sh väliste standarditele, EY tõlgendustele ja arvamus-liidrite seisukohtadele.

Praegused SAQ algatused keskenduvad riskide mõistmisele, juhtimisele ja maandamisele. Auditi töövõttude puhul on fookuses EY meeskondade toetamine auditeeritavate ettevõtete äritegevuse mõistmisel. Andmete ja tehnoloogia maksimaalne ärakasutamine ning töövõttudega kaasnevate riskide täpsem hindamine võimaldab EY-l jätkata oma klientidele kvaliteetsete auditite pakkumist. Auditi-portfelli haldamisel keskendub EY sellele, et võimaldada kvaliteedijuhtide võrgustikule vajalikke tööriistu käimasolevate töövõttude jälgimiseks, graafikust maas olevate meeskondade tuvastamiseks ja nende toetamiseks.

Auditi kvaliteet on midagi, mille sisu ja rakendamise olulisust kohalikul tasandil peab mõistma iga meeskonnaliige. SAQ on EY eesmärkide ja ambitsioonide saavutamiseks hädavajalik ning selles on oma osa mängida kõigil riikide, regioonide ja piirkondade juhtidel.

See süsteem näitab, et just auditite kvaliteet mängib kõige olulisemat rolli meie otsustusprotsessis ning sellest sõltub suuresti ka meie erialane reputatsioon.

Tippjuhtide hoiakud

EY Eesti juhtkond peab võtma õige hoiaku ning nende käitumine ja tegevus peab näitama EY pühendumist paremini toimiva maailma loomisele. Kuigi tippjuhtide hoiakud on olulised, teavad kõik EY töötajad ka seda, et kvaliteet ja kutsealane vastutus saab alguse neist endist, ning oma meeskondades ja ühiskonnas täidavad ka nemad vahel juhirolli. EY ühised väärtused, mis inspireerivad EY töötajaid ja suunavad neid õigesti käituma, ning EY pühendumine kvaliteedile on osa sellest, kes me oleme ja mida me teeme.

EY suhtumist ärieetikasse ja aususesse on kirjeldatud EY globaalses eetikakoodeksis ja teistes eeskirjades ning

see peegeldub EY konsulteerimiskultuuris, koolitusprogrammides ja sisemises teabevahetuses. Tippjuhtkond rõhutab regulaarselt kvaliteetse töö tegemise, kutsestandardite järgimise, EY põhimõtetest kinnipidamise ja teistele eeskujuks olemise tähtsust. EY liikmesettevõtted kasutavad oma töötajate hindamisel ja tasustamisel ühe peamise mõõdikuna nende poolt osutatud kutsealaste teenuste kvaliteeti.

EY kultuur toetab tugevalt koostööd ning rõhutab eriti konsulteerimise osatähtsust keerukate või subjektiivsete raamatupidamist, auditeerimist, aruandlust, järelevalvet ja sõltumatust puudutavate küsimustega tegelemisel. Me usume, et on oluline jälgida, et töövõtumeeskonnad ja auditeeritavad ettevõtted konsultatsioonides jagatud nõuandeid korrektselt rakendaks, ning vajadusel juhime me sellele ka eraldi tähelepanu.

EY Eesti seisukoht on alati olnud, et ükski klient ei ole tähtsam kui erialane reputatsioon – EY Eesti ja iga meie spetsialisti maine.

Globaalne eetikakoodeks

Me propageerime ausust kõikide meie spetsialistide seas. EY globaalne eetikakoodeks sisaldab konkreetseid käitumispõhimõtteid, mis on aluseks meie tegevustele ja ärieetikale ning mille järgimist kõigilt EY töötajatelt oodatakse. EY globaalne eetikakoodeks on jagatud viide kategooriasse:

1. Üksteisega töötamine
2. Klientide ja teiste isikutega töötamine
3. Professionaalselt aus tegevus
4. Objektiivsuse ja sõltumatuse säilitamine
5. Andmete ja intellektuaalse kapitali kaitsmine

Oma protseduuride kaudu, mis on loodud selleks, et aidata tagada vastavust globaalsele eetikakoodeksile, ja sagedaste teavituste abil püüdlime me sellise keskkonna loomise poole, mis julgustaks kõiki vastutustundlikult tegutsema, sh teatama üleastumistest sanktsioone kartmata.

Rikkumistest teatamine

EY vihjeliin annab meie töötajatele, klientidele ja teistele organisatsioonivälistele isikutele võimaluse teatada konfidentsiaalselt tegevusest, mis võib kätkeada endas ebaeetilist või ebaõiget käitumist ning olla vastuolus meie kutsestandardite, väärtushinnangute või globaalse eetikakoodeksiga. Vihjeliini operaatoriks on väline ettevõtte, mis osutab konfidentsiaalset ja soovi korral ka anonüümset raporteerimisteenust.

Kui telefoni teel või interneti vahendusel jõuab EY vihjeliinile teade, hakatakse sellega viivitamatult tegelema. Vastavalt vihje iseloomule kaasatakse selle menetlemisse asjakohased spetsialistid riskijuhtimise, personali, õiguslaste või muude küsimustega tegelevatest osakondadest. Samu protseduuri-reegleid järgitakse ka nende vihjete puhul, mis on saadud muul viisil kui EY vihjeliini vahendusel.

Mitmekesisus, võrdsus ja kaasamine

EY on pööranud mitmekesisusele, võrdsusele ja kaasamisele tähelepanu juba pikalt. Pühendumine tulemuslike, mitmekesiste, võrdsete ja kaasavate meeskondade loomisele on eriti oluline just auditis, kus erinevad perspektiivid soodustavad kutsealast skeptitsismi ning kriitilist mõtlemist. Suurem mitmekesisus ja võrdsus ning kaasav keskkond aitavad teha paremaid otsuseid, stimuleerivad innovatsiooni ning suurendavad organisatsioonilist paindlikkust.

EY on tegelenud mitmekesisuse, võrdsuse ja kaasamise väärtustamisega juba aastaid ning kuigi selles vallas on tehtud märkimisväärsed edusamme, oleme pühendunud oma uue globaalse strateegia ja eesmärgi NextWave raames veelgi tõsisemalt selle valdkonna arendamisele kogu organisatsioonis. Kõik globaalse juhatuse liikmed on andnud oma allkirjad globaalse juhatuse mitmekesisuse, võrdsuse ja kaasamise avaldusele, näidates sellega nii EY töötajatele kui ka turule oma pühendumist mitmekesisuse, võrdsuse ja kaasamise kasvatamisele EY-s. See ei ole pelgalt kinnitus selle kohta, et mitmekesisus, võrdsus ja kaasamine on EY äritegevuse suunamisel määrava tähtsusega, vaid tagab ka selle, et kõik EY liikmesettevõtted võtavad endale vastutuse ses vallas tehtavate edusammude eest, peegeldades tippjuhtide hoiakuid.

Protsessi kiirendamiseks töötas EY hiljuti auditivaldkonna jaoks välja ka globaalse mitmekesisuse, võrdsuse ja kaasamise lähteootuste mudeli, mis hõlmab ülemaailmselt auditivaldkonna personali-küsimustes mitmekesisusele, võrdsusele ja kaasamisele kohaldatavaid lähteootusi ning sisaldab ka ideid ja algatusi mitmekesisuse, võrdsuse ja kaasamise edendamiseks nendes protsessides.

Viimastel aastatel on pööratud erilist tähelepanu soolise mitmekesisuse edendamisele. 33% kõikidest uutest 2022. aasta 1. juuli seisuga ametisse nimetatud auditipartneritest olid naised ning peale on tulemas üha uued võimekate naisjuhtide generatsioonid: 2021. aastal oli 52,5% kõigist liikmesettevõtete auditiosakondadesse palgatud töötajatest naised.

Kaasavad ettevõtted maksimeerivad erinevuses peituvat jõudu. Töötajad peavad tundma, et nad töötavad ettevõttes, mis mitte ainult ei väärtusta neid üksikisikuna, vaid näeb erinevusi tugevusena ning mõistab nende väärtust. Selle kuuluvustunde tekitamine

on oluline, et aidata EY-l leida oma töötajaskonda andekaid inimesi ning hoida oma spetsialistide motivatsiooni ja kaasatust.

2022. aasta märtsis EY töötajate seas korraldatud küsitlusele vastates ütles 78% audiitoritest, et EY pakub töökeskkonda, kus nad saavad olla nemad ise, mis on 2% rohkem kui 2021. aasta märtsi uuringus.

EY juhid seavad mitmekesisuse, võrdsuse ja kaasamise tähtsate kohale ning need on olulised mõõdikud kõigis EY personalijuhtimisprogrammides. Vastutuse paremaks tunnetamiseks aitab Global DE&I Tracker mitmekesisuse, võrdsuse ja kaasatuse vallas toimuvatel arengutel erinevate mõõdikute kaudu silma peal hoida ning globaalselt aru anda. EY on moodustanud ka globaalse sotsiaalse võrdsuse rakke-rühma (Global Social Equity Task Force ehk GSET), et töötada välja ühtsed tegevuskavad ebavõrdsuse ja diskrimineerimisega, sealhulgas rassismiga, tegelemiseks. Globaalse organisatsioonina on EY heal positsioonil, et pöörata tähelepanu ebavõrdsuse ja ebaõigluse mõjule ning edendada sellealast arengut nii EY-s kui ka mujal. EY on võtnud sotsiaalse võrdsuse ja kaasava kasvu edendamise oma südameasjaks ning astunud võitlusesse ebaõigluse, eel-arvamuste, diskrimineerimise ja rassismiga. Sotsiaalne võrdsus tähendab seda, et meie eesmärk on võimaldada igale EY Eesti töötajale juurdepääs vajalikele ressurssidele ja võimalustele, arvestades erinevaid lähtekohti ja vajadusi. See tähendab ka võimaluste ja kaasavate kogemuste teel olevate takistuste kõrvaldamist, mis võiksid tekitada vastasel juhul ebavõrdsust. EY-s usutakse, et ettevõtted saavad nende puudujääkide kõrvaldamises ja paremini toimiva maailma loomises oma meeskondade meeskonnatöö, juhtimise ja kultuuri, tööülesannete määramise ja töö väärtustamise ning tulemuslikkuse hindamise, edutamise ja ametisse nimetamise otsuste tegemise kaudu ise otseselt kaasa lüüa.

Meie väärtused: kes me oleme

1 Inimesed, kes näitavad üles ausust, austust, kaasamise ja meeskonnatöö oskust	2 Inimesed, kellel on energiat, entusiasmi ja julgust juhtida	3 Inimesed, kes loovad suhteid, tehes seda, mis on õige
---	---	---

Sisemine kvaliteedikontrollisüsteem

Ülesehitus

EY Eesti maine kvaliteetsete professionaalsete auditeerimise teenuste pakkumisel sõltumatul, objektiivsel ja eetilisel viisil on meile kui sõltumatutele auditeerijatele edu saavutamiseks oluline. Me toetame jätkuvalt algatusi, mis edendavad objektiivsust, sõltumatust ja kutsealast skeptitsismi. Need on kvaliteetse auditi aluseks.

EY Eesti roll auditeeritena on kinnitada auditeeritavate ettevõtete finantsaruannete õigsust. Me moodustame auditeerimise osutamiseks kvalifitseeritud meeskondi, kasutades ära oma laialdasi kogemusi erinevates tööstusharudes ja valdkondades. Me püüdleme pidevalt oma kvaliteedi- ja riskijuhtimise protsesside parandamise poole, et meie teenuste kvaliteet oleks alati kõrgeimal tasemel.

Praeguses keskkonnas, mida iseloomustab jätkuv globaliseerumine, kapitali kiire liikumine ning pidevad tehnoloogilised uuendused, on meie auditeerimise teenuste kvaliteet olulisem kui kunagi varem. NextWave'i raames jätkatakse ka edaspidi aktiivset investeerimist EY auditi metodoloogiasse, töövahendite ning teiste kvaliteetsete auditite pakkumiseks vajalike ressursside arendamisse ja haldamisse.

Samal ajal kui turg ja huvirühmad nõuavad jätkuvalt kvaliteetseid auditeid, eeldavad nad ka järjest tõhusamate ja efektiivsemate auditeerimise teenuste osutamist. Lisaks juba mainitud investeringutele otsib EY ka pidevalt võimalusi oma auditi metodoloogia täiustamiseks ning protsesside efektiivsuse tõstmiseks, parandades samal ajal ka auditeerimise kvaliteeti.

EY püüab teha kindlaks valdkonnad, kus liikmes- ettevõtete auditi kvaliteet ei pruugi olla sellisel tasemel, mis vastaks nende ning meie erinevate huvirühmade, sealhulgas sõltumatute järelevalveorganite ootustele. See tähendab välistest ja sisemistest kontrollitegevustest õppimist ning kvaliteedi- probleemide algpõhjuste tuvastamist eesmärgiga parandada pidevalt oma auditi kvaliteeti.

Kvaliteedikontrollisüsteemi efektiivsus

EY on töötanud välja ja rakendanud tervikliku globaalse auditi kvaliteedikontrolli põhimõtete ja tegevuste süsteemi. Need põhimõtted ja tegevused vastavad rahvusvahelise auditeerimise ja kindlustandvate töövõtude standardite nõukogu (IAASB) välja antud rahvusvahelistes kvaliteedikontrolli standardites toodud nõuetele. EY Eesti on need globaalsed põhimõtted ja

protseduurid kasutusele võtnud ning vajadusel täiendanud, et need vastaksid kohalikele seadustele ja kutsealastele nõudmistele ning rahuldaksid konkreetseid ärialaseid vajadusi.

Samuti viime me ellu EY auditi kvaliteedikontrolli (AQR) programmi, et hinnata, kas meie auditeerimise kvaliteedikontrolli süsteem on toimunud efektiivselt, andmaks põhjendatud kindlust, et EY Eesti ja kõik meie töötajad järgivad kehtivaid kutsestandardeid, sise- eeskirju ning regulatiivseid nõudeid.

AQR-programmi ja välise kontrolli tulemusi hinnatakse ning need edastatakse EY Eestile, et anda alus auditi kvaliteedi jätkuvaks parandamiseks vastavalt kutseala kõrgeimatele normidele.

Kvaliteediarendusprogrammide rakendamise koordineerimise eest vastutab globaalne juhatus, kes vaatab üle nii AQR-programmi ja väliste kontrollide tulemused kui ka kõik võtmetegevused, mis on suunatud arenguruumi omavate valdkondade täiustamisele.

Hiljutise monitooringu tulemused koos sõltumatutelt järelevalveorganitelt saadud tagasisidega annavad EY Eestile aluse järeldada, et meie sisekontrolli-süsteemid on töötatud välja asjakohaselt ning toimivad efektiivselt.

ISQM 1 rakendamine

2020. aasta septembris kiitis IAASB heaks kvaliteedi juhtimise standardi, mis muudab oluliselt seda, kuidas auditeerijad kvaliteeti juhivad. Rahvusvaheline kvaliteedijuhtimisstandard International Standard on Quality Management 1 (ISQM 1) asendab praeguse rahvusvahelise kvaliteedikontrolli standardi (ISQC 1) ning nõuab ettevõtetelt kvaliteedi juhtimisel rohkem ennetavatele meetmetele keskenduvat riski-põhist lähenemist.

Standardiga ISQM 1 pannakse ettevõtetele kohustus töötada välja üldine kvaliteedi juhtimise süsteem ning seda siis järjepidevalt rakendada, jälgida ja hinnata (sh hinnata kord aastas süsteemi efektiivsust).

Standardiga kehtestatakse auditeerijate juhtimisele, juhtkonnale ja kultuurile senisest rangemad nõuded ning pannakse kvaliteedijuhtimises paika riskide hindamise protsess, mis aitab ettevõtetel keskenduda just nende riskide maandamisele, mis võivad mõjutada töövõtu kvaliteeti. Samuti hakatakse nõudma kvaliteedi juhtimise süsteemi senisest oluliselt rangemat jälgimist eesmärgiga tuvastada parandamist vajavad kitsaskohad ning luua raamistik süsteemi efektiivsuse hindamiseks.

Standardis nähakse kvaliteedi juhtimise süsteemi integreeritud ja korduva protsessina, mille loomisest on toetutud ettevõtte olukorrale ja töö sisule ning töövõtude iseloomule. Samuti võetakse arvesse muutusi praktikas ja ettevõtete erinevaid tegevus-

mudeleid (nt tehnoloogia kasutamine, võrgustik, multidistsiplinaarsed ettevõtted).

EY kasutab lähenemist, mille kohaselt rakendatakse kogu liikmesettevõtete võrgustikus sama kvaliteedijuhtimissüsteemi, et tagada töövõtude kvaliteet ja efektiivsus. Eriti oluline on see seetõttu, et majandus on muutumas sedavõrd globaalseks, et paljud auditid on rahvusvahelised ning neisse kaasatakse ka teisi EY liikmesettevõtteid.

Kvaliteedi juhtimise süsteemi rakendamiseks EY Eestis on töötanud EY välja asjakohase raamistiku ja võimaldanud selleks kõik vajaminevad vahendid. Näiteks on pandud paika kohustuslik riskide hindamise protsess, mille raames saadakse sisendeid ja tagasisidet kõigist EY tegevusvaldkondadest, funktsioonidest ja geograafilistest piirkondadest, et töötada välja globaalsed miinimumstandardid, sh kvaliteedieesmärgid (põhinevad ISQM 1 nõuetel) ning kvaliteediriskid ja nende maandamiseks võetavad meetmed (sh peamised kontrollimehhanismid), mis kehtivad kõigile EYG liikmesettevõtetele.

EYG liikmesettevõtted peavad hindama globaalseid miinimumstandardeid (nt kvaliteediriskid, põhimõtted, tehnoloogiad, peamised kontrolli-mehhanismid) ning tegema kindlaks, kas liikmes-ettevõtte peab globaalseid miinimumstandardeid enne nende rakendamist veel täiendama või kohandama (nt täiendavad kvaliteediriskid, vastavus kohalikele seadustele ja nõuetele, täiendavad peamised kontrollimehhanismid).

Kasutades ISQM 1 rakendamiseks sellist lähenemist, saab EY tugineda ISQM 1 kohase kvaliteedi juhtimise süsteemi loomisel praeguses ISQC 1 raamistikus riskide maandamiseks kasutatavatele meetmetele.

Lisaks on välja töötatud raamistikud ka seire ja puuduste kõrvaldamise (nt puuduste tuvastamine ja hindamine, algpõhjuste analüüsi teostamine, puuduste kõrvaldamiseks tegevuskavade väljatöötamine) ning iga-aastase hindamise läbiviimiseks. Neid raamistikke toetavad IT-rakendused, mis aitavad tagada kvaliteedi juhtimise süsteemi ühtse rakendamise kõigis EYG liikmesettevõtetes.

Oleme veendunud, et ISQM 1 rakendamine aitab parandada nii üksikute töövõtude kui ka kogu ettevõtte töö kvaliteeti, kuna efektiivne kvaliteedi-juhtimissüsteem on töövõtude ühtlase kvaliteedi tagamise aluseks. See tugineb EY efektiivsetele protsessidele ja kontrollimehhanismidele, et viia kvaliteet järgmisele tasemele, ning on järgmine samm meie pideva arengu teekonnal, mis algas kunagi EY püsival kõrge kvaliteediga auditite tagamise programmiga.

Oma kvaliteedi juhtimise süsteemi lõpliku sisu, rakendamise ja toimimise, sealhulgas iga-aastase hindamise põhjal järelduste tegemise eest vastutavad EY liikmesettevõtted ise.

Standardiga pannakse ettevõtetele kohustus rakendada kvaliteedi juhtimise süsteem hiljemalt 2022. aasta 15. detsembriks. EY Eesti jätkab ettevalmistusi uue standardi rakendamiseks paralleelselt EY globaalse kvaliteedi juhtimise süsteemi muutmise tegevustega. Seni oleme teinud peamiselt järgmist:

- ▶ Vaatasime üle peamised globaalsed kvaliteedieesmärgid ja -riskid, et teha kindlaks, kas neid on vaja täiendada.
- ▶ Vaatasime üle ja tegime endale selgeks globaalsel tasandil pakutavad kvaliteedi juhtimise võimalused (st globaalsed põhimõtted ja tehnoloogia) ning analüüsisime, kuidas meie ettevõtte neid oma kvaliteedijuhtimissüsteemis kasutab.
- ▶ Vaatasime üle ja kohandasime kohalikele nõuetele vastavaks peamised globaalsed kontrollimehhanismid.
- ▶ Tuvastasime ja dokumenteerisime EY Eesti peamised kontrollimehhanismid.
- ▶ Käisime protsessid samm-sammult läbi ja tegime näidistestimisi.
- ▶ Tuvastasime täiustamist vajavad kohad kvaliteedikontrollisüsteemis, et saavutada vastavus uuele standardile.

Auditi kvaliteedinäitajad

Auditi kvaliteeti ei ole kutsestandardites määratletud ning huvirühmadel võivad olla erinevad seisukohad selle kohta, kuidas seda tuleks mõõta. Kuigi ükski mõõdik ega mõõdikute kogum ei ole võimeline auditi kvaliteeti adekvaatselt peegeldama, võib teatud mõõdikuid kasutades auditi kvaliteedist siiski piisava ülevaate saada.

Auditijuhtkond jälgib EY strateegia ja visiooni elluviimist erinevates geograafilistes piirkondades, kasutades selleks kombinatsiooni erinevatest mõõdikutest või auditi kvaliteedinäitajatest. Nende hulka kuuluvad näiteks väliste ja siseste kontrollide tulemused, Milestonesi andmed, inimeste küsitlemine ning püsiklientide määr.

Auditi kvaliteedinäitajad on kooskõlas EY vastutus-raamistikuga ning need vaadatakse igal aastal uuesti läbi, et tagada nende asjakohasus ja vastavus kvaliteedialgatustele.

Globaalsed kvaliteedinäitajad aitavad juhtkonnal hinnata, kas konkreetne meede omab soovitud mõju, anda sekkumise vajadusest varakult teada ning toetada kogu EY kvaliteedi juhtimise süsteemi efektiivsust.

Klientide ja töövõtude aktsepteerimise põhimõtted

EY klientide ja töövõtude aktsepteerimise globaalsed põhimõtted kehtestavad nõuded, millega määratakse, kas uut klienti või töövõttu aktsepteerida või kas koostööd olemasoleva kliendiga jätkata. Need nõuded on olulised kvaliteedi säilitamiseks, riskijuhtimiseks, EY töötajate kaitsmiseks ja regulatiivsete nõuete täitmiseks. Põhimõtete eesmärk on:

- ▶ Kehtestada kindel protsess riskide hindamiseks ning kliendi või töövõtu aktsepteerimise või nendega jätkamise otsuste tegemiseks
- ▶ Järgida kehtivaid sõltumatuse nõudeid
- ▶ Tuvastada kõik võimalikud huvide konfliktid ning tegeleda nendega nõuetekohaselt
- ▶ Teha kindlaks, millised kliendid ja töövõttud võiksid kujutada endast ülemäärast riski, ning neist keelduda
- ▶ Konsulteerida vastavate spetsialistidega, et määratlada täiendavad riskijuhtimise protseduurid konkreetsete kõrge riskiga tegurite suhtes
- ▶ Pidada kinni õiguslikest, regulatiivsetest ja kutsealastest nõuetest

EY globaalsed huvide konfliktide põhimõtted kehtestavad protseduuri erinevate potentsiaalsete huvide konfliktide kategooriate puhul käitumiseks ning nende tuvastamiseks. Lisaks sisaldavad need ka sätteid potentsiaalsete huvide konfliktide võimalikult kiireks ja efektiivseks lahendamiseks vastavate ettevaatusabinõude rakendamisega. Sellisteks ettevaatusabinõudeks võib olla näiteks kliendilt võimaliku huvide konflikti kahtluse korral nõusoleku saamine teisele osapoolle teenuste osutamiseks, eraldi töövõtumeeskondade loomine kahele või enamale osapoolle teenuste osutamiseks, töövõtu-meeskondade tegevuse lahus hoidmine või projektist keeldumine tuvastatud konflikti vältimiseks.

EY globaalsetes huvide konfliktide põhimõtetes ja asjakohastes juhistes on võetud arvesse töövõtude ja kliendisuhete üha kasvavat keerukust ning vajadust klientide päringutele kiirelt ja efektiivselt reageerida. Samuti on kõik põhimõtted ja juhised vastavuses ka viimaste rahvusvahelise arvestusekspertide eetika-standardite komitee (IESBA) standarditega.

Põhimõtete rakendamine

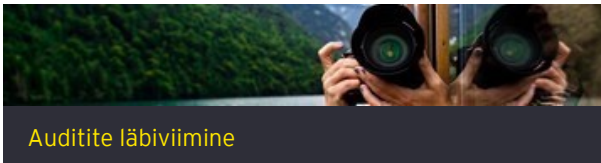
EY Process for Acceptance of Clients and Engagements (PACE) on veebipõhine süsteem EY sisevõrgus, mida me kasutame klientide ning töövõtude aktsepteerimise ja jätkamise tegevuste efektiivseks koordineerimiseks kooskõlas globaalsete, tegevusvaldkondade ja liikmesettevõtete põhimõtetega. PACE juhib kasutajad läbi aktsepteerimise ja jätkamise nõuete ning leiab üles põhimõtted ja viited kutsestandarditele, mida on vaja ärivõimaluste ning nendega kaasnevate riskide hindamiseks.

Protsess hõlmab potentsiaalse kliendi või töövõtuga kaasnevate riskide hoolikat kaalumist ja vastavuse kontrolli protseduure. Enne uue töövõtu või kliendi aktsepteerimist teeme me kindlaks, kas suudame eraldada piisavaid ressursse kvaliteetse teenuse osutamiseks, seda eriti ülimalt tehnilistes valdkondades, ning kas kliendi soovitud teenused on kooskõlas meie nõuetega. Aktsepteerimisprotsessi kohaselt ei tohi ühtegi uut auditi töövõttu aktsepteerida ilma kohaliku või regiooni PPD ja juhtivate auditipartnerite esindajate heakskiiduta.

Oma iga-aastase kliendisuhete ja töövõtu jätkamise protsessi käigus vaatame me üle osutatud teenused ja suutlikkuse jätkata kvaliteetsete teenuste osutamist ning teeme kindlaks, kas klientide suhtumine finantsaruandluse kvaliteeti ja läbipaistvusesse on sama kui EY Eestil. Iga auditi eest vastutav partner vaatab koos meie auditijuhtkonnaga kord aastas üle suhted auditiklientidega, et teha kindlaks, kas jätkamine on asjakohane.

Selle ülevaatus tulemusena tehakse kindlaks auditi-töövõttud, mille protseduurid vajavad auditi käigus täiendavat ülevaatamist (tähelepanelikku jälgimist), ning lõpetatakse suhted mõnede auditiklientidega. Nii nagu klientide ja töövõtude aktsepteerimise protsessi puhul, osalevad meie regiooni PPD ja juhtiv auditipartner ka kliendisuhete jätkamise protsessis ning peavad andma jätkamiseks oma nõusoleku.

Nii kliendi ja töövõtu aktsepteerimise kui ka kliendisuhete ja töövõtu jätkamise otsuse tegemisel arvestatakse ka töövõtumeeskonna hinnangut riskiteguritele erinevates valdkondades, nagu tegevusvaldkond, juhtkonna suhtumine, sisekontroll, auditi keerukus ja seotud osapooled.

Auditite läbiviimine

EY investeerib pidevalt auditi metodoloogiate ja töövahendite täiustamisesse, et meie auditite kvaliteet oleks oma ala parim. See näitab, kui võrd pühendunud on EY kindlustunde ja usaldusvärsuse suurendamisele maailma kapitaliturgudel.

Töötamine virtuaalses maailmas

Kvaliteetse auditi pakkumisel järjest virtuaalsemas ärikeskkonnas tuleb läheneda asjale kahest eri küljest. Esiteks peab arvestama sellega, kuidas EY liikmesettevõtted töötavad, kuidas nende töötajad saavad efektiivselt kaugtööd teha ning kuidas võib see nende riske mõjutada. Teiseks peab silmas pidama aga ka seda, kuidas töötavad ettevõtted selles virtuaalses maailmas, kus tehinguid toimuvad internetis piiriüleselt, ilma mingi füüsilise kontaktita.

EY Eesti mõistab riske, mis virtuaalses maailmas töötamisega kaasneda võivad; see hõlmab ka muret vaimse tervise ja heaolu pärast ning vajadust saavutada õige töö- ja eraelu tasakaal. Samas mõistetakse ka seda, et ettevõtted, kellega EY Eesti töötab, seisavad silmitsi sarnaste probleemidega. Tööjõu suur voolavus ja muutuvad äritavad võivad tekitada riske, mis tähendab, et arenema peavad ka auditi planeerimine ja tavad.

EY digiaudit

EY missioon on saada kõige usaldusväärsemaks globaalseks kindlustandvate teenuste pakkujaks, edendades avalikku huvi, tegeledes ennetavalt huvirühmade vajadusega usaldusvärsuse ja kindlustunde järele kapitaliturgudel. Selle eesmärgini aitavad jõuda digilahendustele toetuvad meeskonnad ja teenused, mis pakuvad tipptasemel teadmisi ja väärtust.

EY on investeerinud digiauditi platvormi, mis hõlmab tipptasemel tehnoloogiat, andmete kogumise protsesse ning andmepõhist, kogu auditiprotsessi otsast lõpuni katvat auditeerimismeetodit. EY digiaudit aitab tõsta auditi kvaliteeti, võimaldades keskenduda paremini olulise väärkajastamise riskidele ja leida kvaliteetsemat auditi tõendusmaterjali, et neile riskidele reageerida.

EY digitehnoloogia keskendub kolmele põhi-valdkonnale: ühendamine, automatiseerimine ja analüüsimine.

1. Meeskondade ja ettevõtete ühendamine

Meeskondade ühendamine üksteise ja auditeeritavate ettevõtetega loob turvalise platvormi digikeskseks lähenemiseks:

- ▶ Auditiplatvorm EY Canvas
- ▶ EY Canvase kliendiportaal
- ▶ EY Canvase mobiilirakendused
- ▶ EY Canvase progressipaneel

2. Auditiprotseduuride ja -protsesside automatiseerimine

Auditiprotseduuride ja -protsesside automatiseerimisega vähendavad EY meeskonnad oma koormust ning saavad keskenduda täpsemat hindamist vajavatele valdkondadele:

- ▶ Tsentraliseerimine: andmete kogumine
- ▶ Standardiseerimine: globaalsed teenused
- ▶ Automatiseerimine: EY Smart Automation

3. Andmete analüüsimine, sh uuendusliku tehnoloogia abil

EY meeskonnad analüüsivad andmeid kõrg-tehnoloogiliste lahenduste abil ning koguvad oma järelduste toetamiseks auditi tõendusmaterjali:

- ▶ Tarkvaralahenduste kogum EY Helix
- ▶ Tehisintellekt
- ▶ EY plokiahela analüsaator
- ▶ Globaalne digitaalne auditi metodoloogia

Ühendamine

Meie globaalne auditiplatvorm EY Canvas on kõigi meie auditite nurgakivi, võimaldades meil pakkuda alati kvaliteetseid audititeenuseid. EY Canvas on pilveplatvorm, mis põhineb tipptasemel veebirakenduste tehnoloogial. See võimaldab tagada andmete turvalisuse ning tarkvara vähese vaevaga pidevalt arendada, et pidada sammu raamatupidamise vallas ja regulatiivkeskkonnas toimuvate muudatustega.

Profileerimisküsimuste abil suudab EY Canvas konfigureerida audititöövõtte automaatselt, lisades neile ettevõtte tüübi (nt börsiettevõtte, avaliku huvi üksus) ja tegevusvaldkonna seisukohalt olulist informatsiooni, aidates hoida meil auditiplaanid asja- ja ajakohased ning luues otselõngid vajalikele auditi-juhenditele, kutsestandarditele ja dokumendi-põhjatele. Enamik auditi dokumenteerimiseks vajalikke vorme on integreeritud EY Canvasesse, kasutades profileerimisküsimusi, et tuvastada asjakohased auditiprotseduurid ja nendega seotud dokumenteerimisnõuded. Platvormil on kasutajaliides, mis võimaldab meeskonnal visualiseerida riske ning nende seoseid meie kavandatavate meetmete ja tehtud tööga. Samuti pakub see kontserne auditeerivatele meeskondadele võimalust edastada komponendi audiitoritele vajalikku informatsiooni ja instruksioone,

et kontserni audiitor saaks hoida kontserni auditi edenemisel pidevalt silma peal.

EY Canvasel on olemas ka kliendiportaal, mis aitab meeskondadel oma klientidega efektiivsemalt suhelda ning nende soovide ja vajadustega paremini arvestada. Samuti on EY Canvasega integreeritud mobiilirakendused, mis muudavad meie audiitorite igapäevase töö lihtsamaks, võimaldades jälgida nt auditi kulgu, talletada turvaliselt auditi tõendus-materjali ning jälgida varude inventuure.

Automatiseerimine

Ettevõtted näevad robotikat kui võimalust tehnoloogia abil oma protsesse täiustada. EY digi-audit kasutab EY Canvase globaalset haaret automatiseerimise juurutamiseks kogu maailmas. See tugineb EY Canvasesse juba praegu nutikalt sisse-programmeeritud automatiseerimisvõimekusele.

EY Smart Automation on auditiprotseduure ja -protsesse automatiseerivate nutikate lahenduste kogu, mida saab kasutada otse EY Canvasesse integreeritud automatiseerimisfunktsiooni kaudu. See maksimeerib robotika ja uudsete automatiseerimistehnikate kasutamist administratiivsete ja korduvate ülesannete, sh traditsiooniliselt käsitsi täidetavate ülesannete automatiseerimiseks, mis võimaldab EY liikmesettevõtete auditimeeskondadel suunata oma aega rohkem valdkondadele, mis nõuavad kutsealast otsustust ja teadmisi.

Analüüsimine

EY liikmesettevõtete auditimeeskonnad pööravad auditeerimisel erilist tähelepanu andmeanalüüsile, mis ei tähenda aga lisaprotseduure ega andmete visualiseerimist, vaid globaalsete tehnoloogiliste lahenduste (EY Helix) ja metodoloogia (EY Digital GAM) rakendamist suurte andmehulkade auditeerimiseks, mis asendab või täiendab traditsioonilisemaid auditiprotseduure, nagu valimikontroll.

EY Helix on andmete analüüsiks mõeldud tarkvara-lahenduste kogum, mida toetavad konkreetset auditi- ja tugiprogrammid. Analüüsimeetodite areng avaldab mõju auditeerimisele kui sellisele, võimaldades analüüsida korraga suuremaid auditi seisukohalt olulisi andmehulki, leides andmetes esilekerkivaid tendentse ja ebakorrapärasusi ning aidates keskenduda auditeerimisel olulisele.

EY Helix võimaldab meie auditimeeskondadel audititega seotud riske paremini hinnata ning seeläbi auditeerida ka kõrgema riskitasemega tehinguid, aidates esitada auditi käigus tehtud tähelepanekute kohta asjakohaseid küsimusi ning hinnata auditi tulemusi.

Erinevate sektorite ja arvestusala valdkondade spetsiifikaga tegelevatesse uutesse analüüsi-

tööriistadesse investeeritakse pidevalt, et parandada sealsete auditiprotseduuride kvaliteeti.

Auditi metodoloogia

Selle uuendusliku tehnoloogia rakendamise eesotsas on EY Digital GAM. See on valminud tihedas koostöös audiitoritega ning on auditeerimisvaldkonnas esimene omataoline andmepõhine lähenemine. Kõik protseduurid, k.a riskihindamise ja substantiivsed protseduurid, algavad andmekesksest mõtteviisist, analüüsides asjakohaseid finants- ja muid andmeid ning täiendades seda traditsiooniliste auditi-tehnikatega, nagu päringud, tähelepanekud ja kontrollid.

EY Digital GAM on osa EY GAM-ist ning üks paljudest lähenemistest, mida auditimeeskonnad eri tüüpi auditeeritavate ettevõtete puhul rakendada saavad.

EY GAM loob globaalse raamistiku kvaliteetsete audititeenuste osutamiseks läbimõeldud protsesside, hinnangute ja auditiprotseduuride järjepideva rakendamise teel kõikides meie audititöövõttes, olenemata nende suurusest. Samuti nõuab EY GAM vastavust asjakohastele eetikanõuetele, sealhulgas sõltumatust auditeeritavast ettevõttest. EY GAM-i lahutamatuks osadeks on riskihinnangute andmine, vajadusel nende ümberhindamine ja muutmine ning nende hinnangute kasutamine auditiprotseduuride iseloomu, ajastuse ja ulatuse kindlaks määramiseks. Samuti rõhutab metodoloogia auditiprotseduurides asjakohase kutsealase skeptitsismi rakendamist. EY GAM tugineb rahvusvahelistele auditeerimise standarditele (ISA) ja seda on täiendatud EY Eestis nii, et see vastaks Eesti kohalikele auditistandarditele ning seaduste ja finantsregulatsiooni normidele.

Veebitööriistas EY Atlas on EY GAM jaotatud teemadeks ning selle eesmärgiks on keskenduda finantsaruannetega seotud riskidega sobiva auditi-strateegia leidmisele ning sellele, kuidas need riskid kõnealuste finantsaruannete auditeerimise planeerimist ja protsessi mõjutavad. EY GAM koosneb kahest põhilisest komponendist: nõuetest ja juhistest ning toetavatest vormidest ja näidistest. Nõuete ja juhiste koostamisel on võetud arvesse nii auditi-standardeid kui ka EY enda põhimõtteid. EY GAM-is on täiendatud nõudeid ja juhiseid ka parima tava näidetega.

EY GAM-is on võimalik valida erinevate EY Atlases koostatud profiilide vahel, nii et kuvataks vaid auditeeritava majandusüksuse puhul olulisi nõudeid ja juhiseid: esiteks saab kasutaja teha valiku digitaalse ja tavalise GAM-i vahel ning edasi on loodud juba erinevad profiilid nii börsiettevõtete, avaliku huvi üksuste kui ka lihtsamate majandus-üksuste auditeerimiseks.

EY jätkab metodoloogia arendamist, et see võtaks arvesse muudatusi ja parandusi auditeerimis-standardites ning muutusi ettevõtete

finantsaruandlusprotsessides, nagu uuenduslike tehnoloogiate rakendamine. Auditi metodoloogiasse on tehtud täiendusi ka vastavalt uuenenud standarditele, esilekerkivatele auditeerimis-küsimustele, kogemusele ning väliste ja siseste kontrollide tulemustele. Hiljuti täiendati EY GAM-i näiteks vastavuse tagamiseks standardi ISA 315 (muudetud 2019) „Olulise väärkajastamise riskide tuvastamine ja hindamine“ nõuetele.

Lisaks jälgitakse nii praeguseid kui ka uusi arenguid ning väljastatakse aegsasti teavitusi auditi planeerimise ja läbiviimise kohta, mis suunavad tähelepanu nii valdkondadele, millele on kontrollide käigus tähelepanu juhitud, kui ka kohalike järelevalve-organite ja auditivaldkonda reguleerivate sõltumatute asutuste rahvusvahelise foorumi (IFIAR) peamistele huvipunktidele.

Seoses Ukrainas toimuva konfliktiga ja selle tagajärjel Venemaale kehtestatud sanktsioonidega oleme pannud kokku ka nimekirja aruandlust ja auditeerimist pudutavatest asjaoludest, millele tasuks nendes riikides hiljuti toimunud sündmustest mõjutatud ettevõtete auditeerimisel tähelepanu pöörata.

Tehnoloogia sertifitseerimine

Audititehnoloogia pideva arendamise tõttu on EY-s kindel sertifitseerimisprotsess, mis tagab, et auditi töövõttes kasutatav tehnoloogia on selleks sobiv (st vastab selle eesmärkidele ja sobib konkreetse auditi tingimustes kasutamiseks ning EY töötajatel on tehnoloogilise lahenduse kasutamiseks vajalikud oskused ja teadmised).

Sertifitseerimisel hinnatakse muu hulgas seda, kas lahenduse kasutamiseks on auditi tõendusmaterjali seisukohast selge eesmärk, kas seda on põhjalikult testitud, kas selle rakendamise toetamiseks on olemas vajalik metodoloogia ja võimalused ning kas audiitoritel on võimalik läbida selleks kõik vajalikud koolitused. Samuti kontrollitakse, kas andmeid hoitakse turvaliselt ja vastavalt asjakohastele andmekaitse-nõuetele.

Auditimeeskondade moodustamine

Töötajate määramine auditi töövõtumeeskondadesse toimub meie auditivaldkonna juhtkonna korralduste alusel. Auditi töövõtumeeskondade komplekteerimisel arvestatavad tegurid on järgmised: töövõtu ulatus ja keerukus, töövõtu riskihinnang, teadmised ja kogemused konkreetse majandusharus, töö ajastus, järjepidevus ning võimalused enda arendamiseks. Keerukamate tööülesannete puhul kaalutakse ka seda, kas auditi töövõtumeeskonna täiendamiseks või suurendamiseks oleks vaja kaasata veel kedagi, kes omaks spetsiifilisi või täiendavaid teadmisi.

Mõnikord kaasatakse auditi töövõtumeeskonda ettevõttesiseseid spetsialiste, et nad abistaksid auditi-protseduuride läbiviimisel ja asjakohase tõendusmaterjali saamisel. Neid spetsialiste kasutatakse olukordades, mis nõuavad eriteadmisi või -oskusi, nt seoses maksude, kohtumenetluste, IT-süsteemide, varade hindamise või aktuaarse analüüsi tegemisega.

Teatud olukorras nõuavad EY Eesti põhimõtted, et meie auditijuhtkond ja regiooni PPD auditi töövõtumeeskonna koosseisu kinnitaks. Selle eesmärk on muu hulgas tagada, et börsiettevõtete ja teiste avaliku huvi üksuste auditeid juhtivad spetsialistid omaksid vastavat pädevust (teadmisi, oskusi ja võimeid) oma töökohustuste täitmiseks ning oleksid täidetud kehtivad audiitorite rotatsiooni nõuded.

Pettused

Pidevate arendustegevuste kontekstis on saadud aru ka vajadusest täiustada auditite läbiviimist nii, et see aitaks pettustega paremini tegeleda. Globaalsel tasandil on EY pühendunud audiitorite laiemale nõustamisele, et vastata huvirühmade küsimustele audiitori rolli kohta pettuste avastamisel.

Ettevõtetel on rohkem andmeid kui kunagi varem, mis pakub andmekaeve, analüüsi ja tõlgendamise kaudu uusi võimalusi oluliste pettuste avastamiseks. Audiitorid kasutavad oma töös üha enam andmeanalüüsi, et tuvastada ebatavalisi tehinguid ja tehingutes ilmnevaid mustreid, mis võivad viidata olulisele pettusele.

Tehnoloogia ei ole aga siiski imerohi ning rakendada tuleb ka kutsealast otsustust. Kõik asjaosalised, sealhulgas juhtkond, juhatus ja nõukogu, audiitorid ja järelevalve-organid, peavad keskenduma pettuste avastamise toetamiseks rohkem ettevõtte kultuurile ja käitumisele. Selle olulise auditeerimise valdkonnaga tegelemiseks on rakendatud muu hulgas järgmisi lisameetmeid:

- Andmeanalüüsi meetodite kasutamine pettuste tuvastamisel
- Täiendavate sise- ja välisandmete ning informatsiooni kasutamine kiiremaks reageerimiseks välistele riskinäitajatele, nagu lühikeseks müük või rikkumisest teatamine
- Auditi tõendusmaterjali puhul elektrooniliste kinnituste eelistamine
- Pettuseriskide hindamise raamistiku väljatöötamine auditikomiteedele ja neile, kelle ülesandeks on valitsemine
- Pettuste uurimise spetsialisti kaasamise nõudmine kõrgema riskiga auditites

Mittefinantsaruandlus

EY liikmesettevõtted osutavad mitmesuguseid mittefinantsteabe ja -aruandlusega seotud audititeenuseid. EY jätkusuutlikkuse audiitorkontrolli metodoloogia (EY Sustainability Assurance Methodology ehk EY SAM) on globaalne raamistik ühtse lähenemise tagamiseks kõigi keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimis-aruandluse ning jätkusuutlikkusega seotud kindlustandvate teenuste osutamisel. EY SAM võimaldab pakkuda kvaliteetseid kindlustandvaid teenuseid protsesside, hinnangute ja protseduuride järjepideva rakendamise teel kõikides kindlustandvates töövõttudes. EY SAM-i on võimalik kohandada nii vastavalt auditeeritava keskkonna-, sotsiaal- või juhtimisaruandluse olemusele kui ka kriteeriumitele, mida aruandev majandusüksus ise kõnealuse aruande koostamisel kasutab.

Metoodikas rõhutatakse vajadust asjakohase kutsealase skeptitsismi rakendamise järele audiitorkontrolli tegemisel, kuna keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimis-aruandluse nõuded ja põhimõtted on pidevas muutumises. EY SAM tugineb rahvusvahelistele kindlustandvate töövõtte standarditele (ISAE) ning seda on täiendatud nii, et see vastaks kohalikele standarditele ning seaduste ja finantsregulatsiooni normidele.

Osana meie kohustusest pakkuda mittefinants-aruandlusega seotud kvaliteetseid kindlustandvaid teenuseid on EY töötanud oma liikmesettevõtete töötajatele välja juhised, koolitus- ja seireprogrammid ning protsessid selliste teenuste homogeenseks ja efektiivseks osutamiseks. See hõlmab ka EY kliima-muutuste ja jätkusuutlikkuse valdkonna pühendunud spetsialistidest koosnevat meeskonda. Samuti on välja töötatud suunised auditi töövõtu-meeskondadele, et hinnata kliimarisiki mõju rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) või muude finantsaruandlusraamistike alusel koostatavatele finantsaruannetele. Globaalsed, piirkondlikud ja regionaalsed PPD-d, EY kvaliteedi-funktsioonid ning IFRS-ekspertide töөрühmad koostöös teiste samas liikmesettevõttes töötavate finants- ja jätkusuutlikkuse valdkonna spetsialistidega, on kursis mittefinantsaruandluse maastikul toimuvate regulatiivsete muutuste, EY töötajate, klientide ja protsessidega ning vajadusel alati valmis kindlustandvate töövõtte meeskondi nõustama.

Lisaks on EY tõhustanud kvaliteedikontrolliga seotud protsesse, et pöörata tähelepanu ka sellistele aspektidele nagu töövõtte aktsepteerimise protsess, koolitus- ja akrediteerimisnõuded ning mittefinantsaruandlusega seotud kindlustandvate teenuste tarbeks ressursside eraldamine.

EY panustab mitmetesse avaliku ja erasektori algatustesse, et parandada mittefinantsaruandluse, sealhulgas kliimarisikidega seotud aruandluse kvaliteeti,

võrreldavust ja järjepidevust. Need tegevused toimuvad nii globaalsel, regionaalsel kui ka riiklikul tasandil. Näitena võib tuua siin keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisaruandluse mõõdikute ning aruandlusettepanekute koostamist kaasava kapitalismi projektile EPIC ning Maailma Majandus-foorumi rahvusvahelist ärinõukogu WEF-IBC. Samuti teeb EY need ressursid kättesaadavaks ka jätku-suutlikkust puudutava aruandluse valdkonna standardikehtestajatele, aidates muu hulgas näiteks välja töötada raamistikku loodusega seotud finantsteabe avaldamise rakkerühma (TNFD) tarbeks.

Töö ülevaatamine ja konsultatsioonid

Audititöö ülevaatamine

EY põhimõtted kirjeldavad nõudeid vanemeksperptide õigeaegseks ja otseseks kaasamiseks ning konkreetse töö ülevaatusel nõutavat täpsust. Järelevalve eest vastutavad liikmed auditimeeskondades kontrollivad auditi dokumendid põhjalikult üle, et tagada nende tehniline täpsus ja täielikkus. Teise taseme ülevaatus viivad läbi auditivaldkonna juhtivtöötajad ja vastutavad partnerid, kelle ülesandeks on kontrollida, et audit tervikuna ning kogu sellega seotud raamatupidamis- ja finantsaruandlus oleks teostatud korrektselt. Olulisemad makse käsitlevad ja muud asjaomased töödokumendid vaatab vajadusel kõrgema riskiga projektide puhul üle ka maksu-valdkonna esindaja. Kõigi avaliku huvi üksuste ja teatud muude ettevõtete puhul vaatab töövõtu kvaliteedikontrolli partner (vt allpool punkti „Töövõtu kvaliteedikontrollid“) üle nii olulised raamatupidamise, finantsaruandluse ja auditeerimise aspektid kui ka auditeeritava ettevõtte finantsaruanded ning meie auditiaruande.

Audititöö ülevaatusel iseloom, ajastus ja ulatus sõltub mitmetest teguritest, sh

- Auditiriskidest, olulisusest, subjektiivsusest ja keerukusest
- Auditidokumentatsiooni koostanud auditi töövõtumeeskonna liikmete võimekusest ja kogemustest
- Ülevaataja otsese osalemise ulatusest auditeerimistöös
- Konsulteerimise ulatusest

EY põhimõtted kirjeldavad ka iga auditi töövõtu-meeskonna liikme rolli ja kohustusi auditi korraldamisel, juhtimisel ja juhendamisel ning nõudeid nende töö ja järelduste dokumenteerimiseks.

Nõuded konsulteerimisele

EY konsulteerimispõhimõtted on rajatud koostööd soosivale kultuurile, kus auditispetsialiste julgustatakse jagama oma vaateid keerukates raamatupidamis-, auditeerimis- ja aruandlus-küsimustes. Kuna keskkond, kus EY liikmesettevõtted tegutsevad, on muutunud aastatega üha keerulisemaks ja globaalselt rohkem seotuks, on EY konsulteerimiskultuur olulisem kui kunagi varem, aidates jõuda EY liikmesettevõtetele auditeeritavaid ettevõtteid puudutavates küsimustes õigeaegselt õigete järeldusteni. Konsulteerimise nõuded ning sellega seotud põhimõtted ja protseduurid on koostatud eesmärgiga kaasata õigeid ressursse nii, et auditi töövõtumeeskonnad saaksid jõuda õigetele järeldustele.

EY konsulteerimiskultuur võimaldab töövõtu-meeskondadel osutada sujuvaid, homogeenseid ja kvaliteetseid teenuseid, mis vastavad auditeeritavate ettevõtete, nende juhtorganite ja kõikide huvirühmade vajadustele.

Keerukate ja tundlike küsimustega tegelemiseks on paigas formaalne protsess, mis nõuab auditi töövõtu-meeskonnalt konsulteerimist meeskonnaväliste töötajatega, kellel on rohkem kogemusi või eriteadmised, eriti kutsealase tegevuse ja sõltumatuse spetsialistidega. Objektiivsuse ja kutsealase skeptitsismi huvides näevad EY põhimõtted ette, et meie kutsealase tegevuse, sõltumatuse ja teatud teiste tegevusalade töötajad peavad konsulteerimisest loobuma, kui nad tegelevad või on hiljuti tegelenud ettevõttega, keda konkreetne konsulteerimine puudutab. Sellisel juhul määratakse nende asemele teised sobivate teadmiste ja oskustega eksperdid.

EY konsulteerimispõhimõtted nõuavad ka konsulteerimise dokumenteerimist, sh nõuet saada konsulteeritud isiku(te)lt kirjalik kinnitus, mis näitaks, et nad mõistavad antud küsimust ja selle kohta tehtud otsust.

Töövõtu kvaliteedikontrollid

EY töövõtu kvaliteedikontrolli põhimõtted puudutavad nii auditi kui kindlustandvaid töövõtte. Töövõtu kvaliteedikontrolli teostajaks on kogenud spetsialistid, kellel on antud valdkonnas märkimisväärsed teadmised. Nad on töövõtumeeskonnast sõltumatud ning annavad objektiivse hinnangu meeskonna olulistele otsustele ja sõltumatus vandeaudiitori aruandes tehtud järeldustele. Töövõtu kvaliteedikontrolli teostamine ei vähenda vastutava partneri vastutust töövõtu ja teostatud tööde

eest. Mitte mingil juhul ei tohi töövõtu kvaliteedikontrolli teostaja delegeerida kohustust teisele isikule.

Hetkel on käimas protsess, mille käigus muudetakse teatavaid töövõtu kvaliteedikontrolli teostaja määramise ja selleks sobivusega seotud põhimõtteid ja tavasid, samuti sellega seotud akrediteerimis- ja koolitusnõudeid ning kvaliteedikontrolli protsessi toetamise põhimõtteid nii, et need vastaksid rahvusvahelise kvaliteedijuhtimise standardi (ISQM) 2 „Töövõtu kvaliteedi ülevaatused“ nõuetele.

Töövõtu kvaliteedikontroll hõlmab kogu töövõtu-tsükli, kuhu kuuluvad nii auditi planeerimine, riski-hinnangute andmine, strateegia kui ka teostus. Töövõtu kvaliteedikontrolli teostamise ja dokumenteerimise põhimõtted ja protseduurid annavad konkreetseid suunised läbiviidavate protseduuride iseloomu, ajastuse ja ulatuse ning nende sooritamist tõendava dokumentatsiooni kohta. Töövõtu kvaliteedikontroll tuleb alati teostada enne sõltumatu vandeaudiitori aruande või sõltumatu vandeaudiitori kindlustandva töövõtu aruande kuupäeva.

Auditite puhul viivad töövõtu kvaliteedikontrolli läbi auditipartnerid vastavalt kutsestandarditele, mis kehtivad kõikide börsiettevõtete, avaliku huvi üksuste ning tähelepanelikkude jälgimist vajavate ettevõtete auditeerimisel. Kõik vajalikud auditi töövõttude kvaliteedikontrollid kinnitavad meie regiooni auditi-valdkonna juhtivpartner (AMP) või regiooni auditi-valdkonna juht ning PPD.

Auditi töövõtumeeskonna ametialaste erimeelsuste lahendamine

EY-l on koostööd soosiv kultuur, mis julgustab töötajaid ametialaste erimeelsuste korral karistust kartmata neist rääkima ning võtma sõna ka juhul, kui nad ei ole rahul mis tahes muude konkreetse töövõtuga seotud asjaoludega. Põhimõtted ja protseduurid on koostatud selleks, et anda meie auditi töövõtumeeskonna liikmetele võimalus juhtida tähelepanu olulistele raamatupidamis-, auditeerimis- või aruandlust puudutavatele erimeelsustele.

Nimetatud põhimõtted tehakse inimestele selgeks juba EY-sse tööle asumisel ning me jätkame ka edaspidi sellise töökultuuri propageerimist, mis sisendaks meie töötajatele nii kohustust kui ka õigust nõuda oma seisukohtade ärakuulamist ning küsida teiste arvamust.

Ametialaste arvamuste erinevused, mis auditi ajal esile kerkivad, lahendatakse üldjuhul auditi töövõtu-meeskonna siseselt. Kui arutelu osalev isik ei ole tehtud otsusega aga rahul, edastab ta antud küsimuse järgmise tasandi organile ning seda seni, kuni on saavutatud kokkulepe või langetatud lõplik otsus, konsulteerides vajadusel ka kutsealase tegevuse töörühmaga.

Kui töövõtu kvaliteedikontrolli teostaja esitab soovitusi, mida töövõtupartner ei aktsepteeri, või ei lahendata

küsimust kvaliteedikontrolli tegija jaoks rahuldavalt, ei anta auditiaruannet välja enne, kui küsimus on lahendatud.

Kutsealase tegevuse spetsialistide kaasabil lahendatud ametialased erimeelsused dokumenteeritakse asjakohaselt.

EY rakendab audiitori sõltumatuse kindlustamiseks kohustuslikku auditipartnerite rotatsiooni. EY Eesti järgib rahvusvahelise arvestusekspertide eetika-standardite komitee (IESBA) kehtestatud auditipartnerite rotatsiooninõudeid, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 537/2014, 16. aprill 2014, ning Eesti audiitortegevuse seaduse ja USA Väärtpaperi- ja Valuutakomisjoni (SEC) nõudeid vastavalt vajadusele. EY Eesti toetab auditipartnerite rotatsiooni, sest see annab värske perspektiivi ning soodustab sõltumatust ettevõtte juhtkonnast, säilitades samas kompetentsi ja äriteadmisi. Auditipartnerite rotatsioon koos sõltumatuse nõuetega, täiustatud sisemise kvaliteedikontrolli süsteem ning sõltumatu auditikontroll aitavad tugevdada sõltumatust ja objektiivsust ning on olulisteks auditi kvaliteedi tagajateks.

EL-i auditimääruse nr 537/2014 artikli 17 kohaselt peavad avaliku huvi üksused vahetama oma juhtivat töövõtupartnerit / aruannet allkirjastavat audiitorit ja töövõtu kvaliteedikontrolli teostajat iga 7 aasta tagant. Pärast roteerimist ei tohi juhtiv auditi töövõtupartner / aruannet allkirjastav audiitor ega töövõtu kvaliteedikontrolli teostaja enne 3 aasta möödumist juhtivpartneri / allkirjastava audiitori või kvaliteedikontrollija rolli naasta.

Avaliku huvi üksuse puhul nõuavad EY globaalsed sõltumatuse põhimõtted, et juhtiv töövõtupartner, töövõtu kvaliteedikontrolli teostaja ja teised auditipartnerid, kes antud auditi jaoks olulistes küsimustes otsuseid langetavad või hinnanguid annavad, (edaspidi koos: võtmetähtsusega auditipartnerid) peavad vahetuma iga 7 aasta tagant. Äsja avaliku huvi üksuseks (k.a börsiettevõtteks) saanud kliendi puhul võivad võtmetähtsusega auditipartnerid jääda meeskonnas oma ametikohale veel 2 aastaks, kui nad on olnud ettevõtte auditimeeskonnas ettevõtte börsile mineku ajaks juba 6 aastat või kauem.

Kui võtmetähtsusega auditipartner on osutanud kliendile teenuseid sedavõrd kaua, et rakendub kohustuslik rotatsioon, tohib ta juhtida või koordineerida konkreetsele kliendile kutsealaste teenuste osutamist alles pärast ettenähtud pikkusega pausi. Pausi pikkuseks on juhtiva auditi töövõtu-partneri puhul 5 aasta, töövõtu kvaliteedikontrolli teostaja puhul 3 aastat ning teiste roteeruvate partnerite puhul 2 aastat.

Kui kohalik seadusandlik võim või järelevalveorgan on kehtestanud kõnealuse pausi pikkuseks juhtiva auditi töövõtupartneri puhul vähem kui 5 aastat, võib asendada nõutud 5-aastase pausi kas nende poolt sätestatud või 3 aasta pikkuse pausiga (olenevalt sellest, kumb on pikem). Sellist jurisdiktsioonist tulenevat erandit juhtiva auditi töövõtupartneri puhul võib rakendada aga vaid enne 2023. aasta 15. detsembrit algavatel aruandeperioodidel.

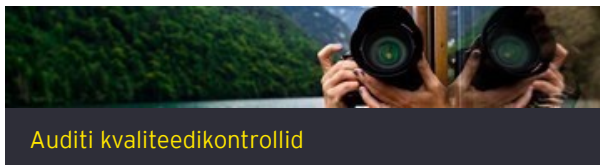
Lisaks avaliku huvi üksuste auditeerimisel kehtivatele auditipartnerite rotatsiooninõuetele on EY loonud ka pikaajalise seotuse turvaraamistiku, mis on kooskõlas nii IESBA koodeksi kui ka EL-i auditimääruse nr 537/2014 artikliga 17 ning kus käsitletakse pikaajalisest seotusest spetsialistide sõltumatusele tulenevaid ohte ja nende leevendamiseks võetavaid kaitsemeetmeid.

EY-s on kasutusel erinevad töövahendid, mis aitavad jälgida efektiivselt vastavust nii organisatsiooni-sisestele rotatsiooninõuetele ning kliendiga pikalt koostööd teinud auditipartneritele ja teistele spetsialistidele esitatavatele nõuetele kui ka järkjärgulise rotatsiooni nõuetele. Samuti on paigas protsess rotatsiooni planeerimiseks ja otsuste langetamiseks, mis hõlmab meie kutsealase tegevuse ja sõltumatuse spetsialistide konsulteerimist ja heakskiitu.

Väline rotatsioon

Avaliku huvi üksuste puhul järgime EL-i auditimääruse nr 537/2014 artikli 17 punktis 1 toodud välise audiitorühingu rotatsiooni põhimõtteid.

Auditi kvaliteedikontrollid

EY globaalne auditi kvaliteedikontrolli (AQR) programm on EY-s auditi kvaliteedi monitoorimise nurgakiviks. EY Eesti rakendab globaalset AQR-programmi, edastab oma tulemused ning töötab nende põhjal välja vastavad tegevuskavad. AQR-programmi esmaseks eesmärgiks on teha kindlaks, kas kvaliteedikontrollisüsteemid – sh EY Eesti omad – on asjakohaselt välja töötatud ning kas neid järgitakse auditi töövõtude teostamisel, et saada põhjendatud kindlus, et need vastavad põhimõtetele ja protseduuridele, kutsestandarditele ning regulatiivsetele nõuetele. Globaalne AQR-programm vastab rahvusvahelises kvaliteedikontrolli standardis (ISQC) nr 1 ning selle muudatustes esitatud nõuetele ja suunistele ning vajadusel täiendatakse seda, et see vastaks ka kohalikele kutsestandarditele ja regulatiivsetele nõuetele. AQR-programm aitab kaasa ka EY Eesti jätkuvatele püüdlustele teha kindlaks valdkonnad, kus me saaksime oma tegevust parandada või põhimõtteid ja protseduure täiustada.

Programm on iga-aastane ning seda koordineerivad ja jälgivad PPD globaalse võrgustiku esindajad, keda omakorda kontrollib auditi globaalne juhtkond.

Igal aastal valitakse ülevaatamisele kuuluvad töövõttud riskidel põhineval meetodil, keskendudes suurtele, keerukatele või olulise avaliku huviga seotud töövõttudele, kus võib esineda ettenägematuid asjaolusid. Globaalne AQR-programm hõlmab üksikasjalikku riskile keskenduvat toimikute ülevaatust, kaasates laia valikut börsi- ja börsiväliste ettevõtete, avaliku huvi üksuste ja mitte avaliku huvi üksuste audititöövõtte, mille käigus hinnatakse vastavust sise-eeskirjadele, EY GAM-i nõuetele ning asjakohastele kohalikele kutsestandarditele ja regulatiivsetele nõuetele. Samuti kuuluvad valikusse auditi töövõtu-meeskondade poolt osutatavate auditiväliste kindlustandvate teenuste ülevaatused. Neis hinnatakse vastavust asjakohastele kutsestandarditele ja sise-eeskirjadele, mida tuleks auditiväliste kindlustandvate teenuste osutamisel rakendada. Lisaks tehakse tegevuse taseme ülevaatused, et hinnata vastavust kvaliteedikontrolli protseduuridele ja põhimõtetele ISQC-s nr 1 kehtestatud funktsionaalsetes valdkondades.

Globaalne AQR-programm täiendab välist tegevuse seiret ning inspekteerimistegevusi, nagu järelevalve-inspektsiooni kontrollid ja välised vastastikused eksperthinnangud. Samuti annab programm hea ülevaate meie vastavusest regulatiivsetele nõuetele, kutsestandarditele ja sise-eeskirjadele.

AQR-i ülevaatajad ja meeskonnajuhid valitakse vastavalt nende oskustele ja kutsealasele pädevusele raamatupidamisarvestuse ja auditeerimise valdkonnas ning nende spetsialiseeritusele tööstusharus. Tihti

töötavad nad globaalses AQR-programmis mitu aastat ning on programmi rakendamisel tõeliselt kogenud. Kontrollimisel osalevad meeskonnajuhid ja ülevaatajad määratakse tavaliselt väljastpoolt nende peakontorit ning nad on kontrollitavatest töövõttudest ja meeskondadest sõltumatud.

AQR-protsessi tulemused võetakse kokku globaalsel tasandil (muu hulgas eraldi ka piirkondade ja regioonide kaupa), tuues välja kõik peamised valdkonnad, kus tulemuste kohaselt on veel arenguruumi. Tulemuste kokkuvõtet jagatakse kõigi võrgustiku ettevõtetega. AQR-programmi, järelevalveinspektsiooni kontrollide ning eksperthinnangute käigus esitatud auditi kvaliteediküsimuste lahendamise meetmed vaatab läbi meie auditijuhtkond ja PPD. Need programmid annavad tegevuste jälgimisest olulist tagasisidet meie pidevate kvaliteedi parandamise püüdluste suunamiseks.

Väline auditi kvaliteedikontroll

EY Eesti audititegevusi kontrollib regulaarselt Audiitortevuse järelevalve nõukogu. Oma kontrolli osana hindab Audiitortevuse järelevalve nõukogu ettevõtte kvaliteedikontrollisüsteeme ning vaatab üle valitud töövõttud.

Eelmise kvaliteedikontrolli teostas Audiitortevuse järelevalve nõukogu aastal 2019. Kõnealuse kontrolli lõpparuanne väljastati 28. aprillil 2020. Audiitortevuse järelevalve nõukogu viimane kontrollkäik toimus 2022. aasta oktoobris ning selle tulemused peaksid selguma 2022. aasta detsembris.

Me respektuime Audiitortevuse järelevalve nõukogu poolt teostatavat kvaliteedikontrolli ja mõistame, et selle läbiviimine on meile kasulik. Me analüüsime kontrolli käigus esile kerkinud küsimusi põhjalikult, et selgitada välja, kuidas oleks meil võimalik oma auditite kvaliteeti veelgi parandada. Töövõttud, mille puhul on tuvastatud olulisi puudujääke, peavad läbima algpõhjuste analüüsi (vt järgmine osa). Koos auditi kvaliteedikontrolliga (AQR) aitab väline kontroll saada hea ülevaate meie auditite kvaliteedist. Just nende kontrollide käigus saadud teadmised aitavad meil ka edaspidi kvaliteetseid auditeid pakkuda.

Audiitortevuse järelevalve nõukogu teatas 2019. aasta välise kvaliteedikontrolli lõppedes, et EY Eesti läbis kontrolli edukalt ning meie auditeerimistegevus vastab kõigile asjakohastele nõuetele (roheline). Audiitortevuse järelevalve nõukogu auditi kvaliteedikontrolli hindamiskaala järgi on see parim võimalik tulemus.

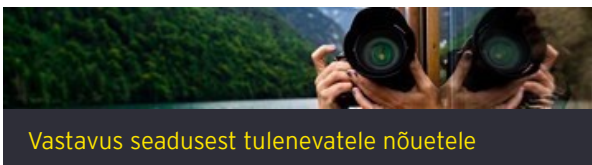
Audiitortevuse järelevalve nõukogu kohta leiab informatsiooni aadressilt www.ajn.ee.

Algpõhjuste analüüs

Algpõhjuste analüüs on EY kvaliteedi parandamise raamistiku keskne osa, mis annab detailse hinnangu audiitorkontrolli tulemuse aluseks olnud algpõhjuste kohta. See võimaldab kindlaks teha peamised auditi kvaliteeti mõjutada võivad tegurid ning neile reageerida. EY globaalne algpõhjuste tuvastamise protsess on loodud selleks, et tagada protsessi ühetaolisus ja ajakohasus ning tegevuskavade täpne täitmine.

EY Eesti auditiosakond tuvastab ja hindab erinevaid olukordi ja sündmusi, mis võisid audiitorkontrolli aruandes toodud tulemuseni viia. Olulisemate töövõttudega seotud leidude algpõhjustega tegelemiseks töötatakse välja asjakohased tegevuskavad. EY Eesti auditiosakond vaatab üle tähelepanekute ja alg-põhjuste olemuse ja levimuse, et tuvastada süsteemseid probleeme ning töötada nendega tegelemiseks vajadusel välja edasised tegevuskavad. EY globaalne puuduste kõrvaldamise rakkerühm (Global Remediation Taskforce) vastutab tõsisemate läbivate tähelepanekute ja algpõhjustega tegelemise eest ning asjakohaste tegevuskavade ulatuslikuma rakendamise eest.

Vastavus seadusest tulenevatele nõuetele

EY globaalne eetikakoodeks sisaldab selgeid juhiseid, mis on aluseks meie tegevustele ja ärieetikale. EY Eesti on vastavuses kõigi kohaldatavate õigusnormidega ning EY väärtustele toetudes püüame me alati teha seda, mis on õige. Selle olulise eesmärgi poole püüdlemist toetavad ka mitmed sise-eeskirjad, millest on antud allpool täpsem ülevaade.

Korruptsioonivastastus

EY globaalsed korruptsioonivastased põhimõtted aitavad EY töötajatel vältida teatud ebaeetilisi ja illegaalseid tegevusi. Need rõhutavad kohustust järgida korruptsioonivastaseid seadusi ning selgitavad, mida korruptsioon endast täpsemalt kujutab. Samuti näevad need ette, kuidas korruptsiooni avastamisest teada anda. Seoses korruptsiooni mõju kasvamisega globaalsel tasandil panustatakse kõikjal EY-s jätkuvalt korruptsiooni vastu võitlemisel.

Siseringitehingud

Väärtpaberitega kauplemist reguleerivad mitmesugused õigusnormid ning EY töötajad on kohustatud kõiki neile kohalduvaid õigusnorme siseringitehingute tegemisel järgima. See tähendab, et EY töötajatel on keelatud väärtpaberitega kaubelda, kui nad omavad nende kohta olulist mitteavalikku teavet.

EY globaalsed siseringitehingute põhimõtted rõhutavad, et EY töötajad ei tohi toetuda väärtpaberitega kaubeldes siseringiinfole, ning kirjeldavad, mida siseringiinfo endast kujutab ja kelle poole peaksid EY töötajad pöörduma, kui neil peaks tekkima küsimusi oma kohustuste kohta.

Majandus- ja kaubandussanktsioonid

On oluline olla kursis alataasa muutuvate rahvusvaheliste majandus- ja kaubandussanktsioonidega. EY hoiab sanktsioonide vallas toimuvatel arengutel silma peal kogu ärisuhte jooksul ning informeerib neist vajadusel ka oma töötajaid.

Rahapesuvastane tegevus

Kehtivate rahapesuvastaste regulatsioonide kohaselt liigitub EY Eesti kohustatud isikuks. Kooskõlas EY globaalsete rahapesuvastaste suunistega on rakendatud Eestis nende kohustuste täitmiseks kavandatud põhimõtteid ja protseduure, k.a KYC (*know your client* ehk „tunne oma klienti”) protseduure, riskihindamist ja kahtlustatavast tegevusest teatamist. EY töötajaid koolitatakse, et teavitada neid kõnealustest regulatsioonidest tulenevatest kohustustest ja sellest, kelle poole küsimuste korral pöörduda.

Andmekaitse

EY globaalsete isikuandmete kaitse põhimõtetega sätestatakse olemasolevate, kunagiste ja potentsiaalsete töötajate, klientide, hankijate ja äripartnerite isikuandmete kogumist, kasutamist ja kaitset käsitlevad põhimõtted. Need põhimõtted on vastavuses Euroopa Liidu isikuandmete kaitse üldmääruse rangete nõuete ning muude andmekaitset puudutavate õigusnormidega. Isikuandmete liikumise hõlbustamiseks EY ettevõtete vahel on kehtestatud siduvad kontsernisisesed eeskirjad, mille on kiitnud heaks ka asjakohased Ühendkuningriigi ja EL-i järelevalveorganid. Lisaks on meil ka eraldi põhimõtted, mille alusel käib Eesti kohalike andmekaitse-nõuete järgmine ja ärivajadustega arvestamine.

Dokumentide säilitamine

EY globaalsed ning nendega seotud kohalikud dokumentide ja andmete säilitamise ja hävitamise põhimõtted kehtivad kõikide töövõtude ja töötajate suhtes. Need põhimõtted käsitlevad dokumentide säilitamist olukorras, kus mis tahes isik saab teada tegelikust või põhjendatult eeldatud nõudest, kohtuvaidlusest, juurdlusest, kohtukutsest või mis tahes meie või meie klientidega seotud riiklikust menetlusest, mis võib olla seotud meie tööga. Põhimõtted hõlmavad ka Eesti õiguslikke nõudeid, mis kehtivad teostatud tööga seotud töödokumentide loomise ja hoidmise suhtes.

Sõltumatus

Sõltumatus

EY globaalsete sõltumatuse põhimõtete kohaselt peavad EY Eesti ja meie töötajad olema vastavuses konkreetsetele töövõtudele kehtivate sõltumatuse standarditega, nagu IESBA eetikakoodeks ja Eesti audiitortevgevuse seaduse sõltumatuse standardid.

Me käsitleme ja hindame sõltumatust lähtuvalt erinevatest aspektidest, milleks on muu hulgas näiteks meie ettevõtte ja töötajate finantsalased suhted, töösuhted, ärisuhted, auditiklientidele osutatavad teenused, audiitorfirma ja partnerite rotatsioonile kehtivad nõudmised, tasustamine ning vajadusel ka auditikomitee eelnev nõusolek ning partnerite tasud ja hüvitised.

Kehtivate sõltumatuse nõuete täitmata jätmine mõjutab vastava isiku karjääri ja palka puudutavaid otsuseid ning võib viia muude distsiplinaarmedetete, isegi EY Eestist lahkumiseni.

EY Eesti on võtnud kasutusele EY globaalsed rakendused, töövahendid ja tegevused, et toetada meie spetsialiste ja teisi töötajaid sõltumatuse põhimõtetest kinnipidamisel.

EY globaalsed sõltumatuse põhimõtted

EY globaalsed sõltumatuse põhimõtted sisaldavad sõltumatust puudutavaid nõudeid liikmesettevõtetele, spetsialistidele ja teistele töötajatele. Need põhinevad IESBA koodeksil, kuid sisaldavad osades jurisdiktsioonides kohaliku seadusandliku võimu, järelevalveorgani või standardimisasutuse kehtestatud nõuetest lähtuvalt ka rangemaid nõudeid. Samuti sisaldavad põhimõtteid ka suuniseid, mis aitavad sõltumatusealaseid eeskirju mõista ja rakendada. EY globaalsed sõltumatuse põhimõtted on kättesaadavad ja kergesti leitavad EY sisevõrgus.

Globaalne sõltumatuse süsteem

Globaalne sõltumatuse süsteem (Global Independence System ehk GIS) on EY sisevõrgus asuv veebitööriist, mis aitab teha EY spetsialistidel kindlaks ettevõtte, mille osas nõutakse sõltumatust, ning tuvastada konkreetset juhul kehtivad piirangud. Enamasti on need börsil noteeritud auditikliendid ja nendega seotud ettevõtted, kuid need võivad olla ka muud kindlustandvate töövõtude või auditivaldkonna

kliendid. GIS sisaldab andmeid börsil noteeritud auditiklientide organisatsioonistruktuuri kohta, mida klienti teenindavad töövõtumeeskonnad regulaarselt uuendavad. Üksuse andmed sisaldavad märke, mis näitavad iga üksuse suhtes kohaldatavaid sõltumatuse reegleid nii, et meie töötajad saaksid teha kindlaks teenused, mida kliendile pakkuda võib, ning ka muud võimalikud ärihuvid ja -suhted.

Globaalne seiresüsteem

Globaalne seiresüsteem (Global Monitoring System ehk GMS) on teine oluline töövahend, mis aitab tuvastada keelatud väärtpabereid ja teisi lubamatuid finantshuvisid. Kõik kõrgema tasandi spetsialistid alates juhtivkonsultandist on kohustatud sisestama GMS-i detailse info kõigi nende või nende lähimate pereliikmete omanduses olevate väärtpaberite kohta. Kui süsteemi sisestatakse keelatud väärtpaber või mõni varem sisestatud väärtpaber liigitatakse keelatud väärtpaberite alla, saab sisestaja teate ning on kohustatud väärtpaberi võõrandama. Tuvastatud eranditest järelevalvealastes küsimustes teatatakse läbi sõltumatuse juhtumitest teavitamise süsteemi.

GMS-i kaudu toimub ka sõltumatuse põhimõtetest kinnipidamise iga-aastane ja kvartaalne kinnitamine, mida on täpsemalt kirjeldatud allpool.

Vastavus sõltumatuse nõuetele

EY on kehtestanud järgmised tegevused ja programmid, mille eesmärk on jälgida EY liikmesettevõtete ja nende töötajate vastavust sõltumatuse nõuetele.

Sõltumatuse kinnitamine

Igal aastal kaasatakse EY Eesti piirkonnaülesesse protsessi, et kinnitada vastavust EY globaalsetele sõltumatuse põhimõtetele ja nõuetele ning teatada vajadusel tuvastatud eranditest.

Kõikidel EY spetsialistidel ja teatud teistel isikutel sõltuvalt nende rollist või funktsioonist on kohustus vähemalt kord aastas kinnitada vastavust sõltumatuse põhimõtetele ja protseduuridele. Kõik partnerid on kohustatud kinnitama vastavust kord kvartalis.

Sõltumatuse nõuetele vastavuse kontroll

EY teostab regulaarselt sisekontrolle, et hinnata liikmesettevõtete vastavust sõltumatust puudutavates küsimustes. Kontrollide käigus vaadeldakse liikmesettevõtete auditiväliseid teenuseid, ärisuhteid auditeeritavate ettevõtetega ja liikmesettevõtete vahel.

Isikute sõltumatuse nõuetele vastavuse kontroll

Kord aastas käivitab EY globaalne sõltumatuse kontrollimise meeskond programmi isikliku sõltumatuse kinnituse ja GMS-is info edastamise kontrolliks. 2021. aastal kontrolliti EY Eestis 2 partnerit ja 1 teist juhtivtöötajat.

Auditivälised teenused

Auditiväliste teenuste osutamisel auditiklientidele jälgib EY vastavust seda valdkonda reguleerivatele kutsestandarditele ja õigusnormidele mitmel eri viisil. Nende hulka kuuluvad näiteks sellised vahendid nagu PACE (vt lk 20) ja teenuste pakkumise referentsvahend (SORT, vt allpool) ning koolitused ja nõutavate protseduuride täitmine auditite ja sisemiste kontrollitegevuste läbiviimisel. Samuti on olemas protseduur teatud auditiväliste teenuste analüüsimiseks ja kinnitamiseks enne töö vastuvõtmist.

Globaalne sõltumatuskoolitus

EY töötab välja ja kasutab erinevaid sõltumatust käsitlevaid õppeprogramme. Et aidata säilitada sõltumatust ettevõtetest, keda EY liikmesettevõtteid auditeerivad, peavad kõik EY spetsialistid ning ka teatud muud töötajad osa võtma iga-aastasest sõltumatuskoolitusest.

Eesmärgiks on aidata EY töötajatel mõista nende kohustusi ning võimaldada nii neil kui ka liikmesettevõtetel, kus nad töötavad, olla vaba huvidest, mida võidakse lugeda kokkusobimatuks objektiivsuse, aususe ja erapooletusega auditikliendi teenindamisel.

Iga-aastane sõltumatuskoolitus hõlmab meie sõltumatuse nõudeid ja keskendub nii viimastele muudatustele põhimõtetes kui ka korduvatele ja olulistele teemadele. Koolituse õigeaegne läbimine on kohustuslik ja seda jälgitakse rangelt.

Lisaks iga-aastasele õppeprogrammile süvendatakse töötajate sõltumatusalaseid teadmisi ka sündmuste ja materjalide abil, nagu värbamisprogrammid, vahekokkuvõtete süsteemid ning peamiste tegevusvaldkondade õppekavad.

Teenuste pakkumise referentsvahend

Teenuste pakkumise referentsvahend (Service Offering Reference Tool ehk SORT) sisaldab loetelu teenustest, mida EY võib oma klientidele pakkuda. Me hindame ja jälgime oma teenuste portfelli pidevalt, et tagada selle vastavus kutsestandarditele ja õigusnormidele ning kindlustada, et me kasutaks uute teenuste väljatöötamisel õiget metodoloogiat, protseduure ja tegevusi. Me piirame teenuste osutamist, mis võivad ohustada sõltumatust või põhjustada teisi ülemääraseid riske.

SORT annab EY töötajatele teavet EY teenuste kohta. See sisaldab suuniseid nii selle kohta, milliseid teenuseid võib pakkuda audit- ja teistele klientidele, kui ka teavet sõltumatuse ja muude riskijuhtimis-küsimuste kohta.

Ärisuhete hindamise tööriist (BRIDGE)

EY töötajad on kohustatud kasutama paljudes olukordades ärisuhete hindamise tööriista BRIDGE, et tunda ära kinnitust vajavad olukorrad, neid õigesti hinnata ning saada eelnev heakskiit võimalikele auditikliendiga sõlmitavatele ärisuhetele, mis aitab tagada meie vastavuse sõltumatuse nõuetele.

Auditikomiteed ja sõltumatuse kontroll

Me mõistame kuivõrd olulist rolli mängivad auditikomiteed ja teised sarnased juhtorganid audiitori sõltumatuse kontrollimisel. Volitatud ja sõltumatud auditikomiteed on omanike seisukohast vaadatuna olulised, kuna aitavad kaitsta sõltumatust ja hoida ära huvide konflikte. Me oleme pühendunud otsekohesele ja regulaarsele kommunikatsioonile auditikomiteede ja nendega, kelle ülesandeks on valitsemine. Kvaliteedikontrolli abil jälgib ja kontrollib EY vastavust auditikomitee kommunikatsiooninõuetele ning vajadusel ka auditiväliste teenuste osutamiseks eelneva heakskiidu saamist.

Investeeringud
täiendõppesse
ja talentidesse

Investeeringud täiendõppesse ja talentidesse

COVID-19 mõju

EY jätkuv pühendumine oma töötajatesse investeerimisele aitab auditi kvaliteeti pidevalt tõsta, luues EY meeskondade auditeeritavate ettevõtete jaoks täiendavat väärtust. Ka neil segastel aegadel on EY liikmesettevõtted jätkanud oma aja ja ressursside investeerimist, et tuua oma töötajates välja parima.

COVID-19 pandeemia alguses toimunud üleminek kaugtööle kiirendas trendi, mis oli audiitori kutsealal juba varemgi olemas. Audiitorid on liikumas üha paindlikuma töökorralduse poole, lähtudes nii auditeeritava ettevõtte, audiitorühingu kui ka üksikisiku vajadustest.

Muutuv töökeskkond on sundinud audiitoreid kasutama rohkem olemasolevat tehnoloogiat, tulema toime muutuste ja häiringutega oma igapäevatoos ning tegutsema efektiivse meeskonnana.

Pandeemia ajal on hakatud rohkem tähelepanu pöörama ka omavahelise suhtluse parandamisele ja sellele, kuidas meeskonnad koostööd teevad. Kasutame oma globaalset võrgustikku, et jagada üksteisega ideid ja praktikaid uute töötajate vastuvõtmise, nutikate töötamise viiside, heaolu, juhendamise ja mentorluse ning kaasamise ja meeskonnas töötamise kogemuse parandamise teemadel.

Lisaks on organisatsioon võtnud meetmeid tekkivate riskidega tegelemiseks nii töötajate koolitamise kui ka nende teadlikkuse tõstmise kaudu. Infovahetus teemadel, millele meeskonnad peavad oma töös erilist tähelepanu pöörama, toimub aktiivselt kogu organisatsioonis.

Töötajate leidmine ja värbamine

Konkurents õigete oskustega andekate inimeste leidmiseks on karmim kui kunagi varem ning ettevõttesse uue põlvkonna tippaudiitorite palkamine on seetõttu ülioluline. Pingutame selle nimel, et meie värbajate võrgustik oleks kursis viimaste trendide ja kuumimate teemadega auditivaldkonnas, et neil oleks kandidaatidega suhtlemiseks alati ajakohane teadmiste pagas. Samuti oleme uurimas ja katsetamas mitmeid innovaatilisi värbamisvõtteid, millel on potentsiaal muuta meid erinevate siht-rühmade jaoks atraktiivsemaks ning parandada tööotsijate kandideerimiskogemust.

Organisatsiooni kultuuriga sobivate inimeste värbamiseks on oluline arvestada mitte ainult tehniliste oskuste, vaid ka teiste omadustega, nagu suhtlemisoskus, kõrged eetilised standardid ja tahe töötada ühes meeskonnas koos teiste võimekate kolleegidega. Uutelt töötajatelt oodatakse kompromissitut ausust, head äriavistust ja juhi-potentsiaali.

Tööjõu planeerimine on oluline, et aidata EY-l mõista, enneta ja juhtida audiitori elukutset mõjutavaid muutusi. Planeerimistööriistad võimaldavad ettevõtetel modelleerida erinevaid eeldusi ja tuvastada nii lühemas kui ka pikemas perspektiivis vajalikke tegevusi.

Tööriistad aitavad ühendada erinevad tegevused, alustades värbamisest – tehke kindlaks puuduvate inimeste arvu ja vajalikud oskused – ning sidudes selle siis karjääri tegemise võimalustega. Nii saab EY pakkuda oma töötajatele sisukaid karjääri võimalusi.

Töötajate hoidmine ja heaolu

Värvatud töötajate hoidmine on kvaliteetsete auditite pakkumiseks hädavajalik. Selle edukust võivad sageli mõjutada välised tegurid, näiteks turutingimused. Siiski on aga üks tegur, mis on igal pool sama: töötajate ootused.

Töö- ja eraelu tasakaalu küsimus on muutumas EY töötajate jaoks üha olulisemaks. Inimesed pööravad senisest palju enam tähelepanu sellele, et leida oma töö- ja eraelu vahel õige tasakaal. Seetõttu on keskendutud ka personali valdkonnas üha enam heaolule ja EY töötajate igapäevase kogemuse parandamisele ettevõttes. Mida paremini suudab EY oma töötajate heaolu toetada, seda tõenäolisem on see, et nad otsustavad oma karjääri ka edaspidi EY võrgustikus jätkata.

Hiljuti valminud EY globaalse heaolu strateegia üldine eesmärk on luua ettevõttes heaolu väärtustav kultuur juhtkonna eeskuju ning asjakohaste ressursside ja võimaluste pakkumise kaudu, et tagada töötajate optimaalne tervis ja töövõime. Sellega loodetakse suurendada tööga rahulolu ning aidata töötajatel enda eest paremini hoolt kanda ja olla efektiivsem.

On vähe tõenäoline, et uued tööturule sisenejad otsustavad töötada kogu oma karjääri samas ettevõttes. Töötajate hoidmiseks tuleb nüüd keskenduda seega rohkem teekonnale kui lõppeesmärgile.

Suuremat tähelepanu pööratakse ka audiitorite töövõime meeskondadesse määramisele, jälgides, et nad leiaksid seal alati võimalusi oma teadmiste täiendamiseks ja karjääriredelil tõusmiseks.

Personaliseeritud karjäär mitmekesiste kogemustega

Töötajaskond muutub mitmekesisemaks nii oma tausta, oskuste kui ka hariduse poolest ning koos sellega muutuvad ka nende püüdlused ja eesmärgid. Kuna organisatsiooni tuleb rohkem erioskustega inimesi, on EY liikmesettevõtted loomas töötajatele mitmekesisemaid, paindlikumaid ja dünaamilisemaid karjäärivõimalusi, mis põhinevad tulevikku suunatud teenuste osutamise mudelil.

Uutel tööturule tulijatel võivad olla erinevad karjääriootused ning seetõttu antakse neile juurdepääs vajalikele tööriistadele ja protsessidele, mis võimaldavad neil oma karjääri ise juhtida. Individuaalsemad karjäärivõimalused on uute töötajate leidmiseks ning olemasolevate töötajate arendamiseks ja hoidmiseks üliolulised.

Edutamisel lähtutakse töötaja oskustest, mitte töötatud aastate arvust. Näiteks kasutab EY nüüd rohkem paindlikku edutamismudelit, kus töötaja saab ametikõrgenduse siis, kui on selleks valmis – varem tuli alati oodata kindlaid kuupäevi, kus edutamised toimusid.

Karjäärivõimaluste mitmekesistamine on osutunud edukaks. 2022. aasta märtsis EY töötajate seas korraldatud küsitlusele vastates nõustus 76% töötajatest väitega, et EY-s on mitmekesised karjääri- võimalused, mis aitavad neil luua just neile sobivat karjääri (7% rohkem kui aastal 2021).

Tulemusjuhtimine

EY tulemusjuhtimisraamistik võimaldab hallata kõiki töötajate karjääri, arengu ja töötulemustega seotud teemasid. Pideva tagasiside, juhendajate nõustamise ja arenguveestluste abil viib see töötaja karjääri kooskõlla EY strateegiaga ning aitab neil keskenduda oma tuleviku kujundamisele. Töötaja individuaalne näidiku-paneel annab nende tulemustest ülevaate võrrelduna „Transformative Leadership“ dimensiooni (sh kvaliteet, riskijuhtimine, tehniline pädevus) ning teiste sarnasel positsioonil olevate töötajatega. Aasta jooksul saadud tagasiside summeeritakse ning kasutatakse sisendina erinevate kompensatsiooni-meetmete rakendamisel.

Raamistikus on kesksel kohal pidev suhtlemine oma juhendajaga, näiteks erinevaid karjäärivõimalusi, uuenduslike tehnoloogiate rakendamist, meeskonnavahetust või õppimist puudutavatel teemadel. See aitab leida võimalusi edasiseks arenguks ning arendada tulevikku vaatavaid oskusi.

Tulemusjuhtimisraamistik ei piirdu ainult tavatöötajatega, vaid on mõeldud ka kõikide EY liikmesettevõtete partnerite jaoks üle kogu maailma. See tugevdab globaalset strateegiat, ühendades nende tulemuse laiemate eesmärkide ja väärtustega. Protsess koosneb eesmärkide seadmisest, pidevast tagasisidest, isikliku arengu planeerimisest ja iga-aastasest tulemuste ülevaatuses, mis kõik on tihedalt seotud partnerite tunnustamise ja tasustamisega. Partnerite eesmärkide ja tulemuste dokumenteerimine on hindamise alustalaks. Liikmesettevõtte partneri eesmärgid peavad vastama mitmetele kohalikele ja globaalsetele prioriteetidele, millest kõige olulisem on kvaliteet.

Töötajate kaasamine

Töötajate kõrge kaasatus annab mõista, et ettevõtte on suutnud luua õige organisatsioonikultuuri. Auditispetsialistid tahavad tunda, et nende tööandja hoolib nende edusammudest ja tööga rahulolust. EY töötajate ambitsioonide, murede ja raskuste mõistmine võimaldab pakkuda neile paremat keskkonda, kus nad saaksid oma võimeid realiseerida.

Kaasatuse taset jälgitakse regulaarselt erinevate kanalite kaudu ning 2022. aasta märtsis EY töötajate seas korraldatud küsitluse kohaselt hindasid 72% auditispetsialistidest oma kaasatust heaks. See protsent on pidevalt tõusmas.

Kaasatuse tõstmiseks on oluline EY töötajate seisukohti ja muresid kuulata. Oma töötajate kuulamisega annab EY neile võimaluse kogu oma EY teekonna vältel kaasa rääkida, et me teaksime täpselt, mida nad vajavad ja mida saab EY nende altamiseks ära teha. EY töötajate pidevas muutumises ja arengus olevate seisukohtade ja kogemuste mõistmine on oluline, et pakkuda neile EY-s ainulaadset kogemust, mille kujundamisel nad ise kaasa saavad rääkida.

EY People Pulse'i küsitlust viiakse läbi kolm korda aastas, et koguda töötajate tagasisidet kaasamise ja töötajate hoidmise põhinäitajate kohta. Iga küsitlus keskendub erinevatele strateegilistele valdkondadele (karjäär, õppimine, oskused jne) ning hõlmab muidki aktuaalseid teemasid.

Oluline komponent EY töötajate kuulamise strateegias on ka meeskonnas töötamise kogemuse uuring, mille eesmärk on parandada ja ühtlustada meie töövõtumeeskondade igapäevast kogemust. Selle raames peavad meeskonnaliikmed täitma tagasisideküsimustiku, kus hindavad oma kogemusi konkreetse töövõtu vältel viiepalliskaalal. See tagasiside annab töövõtumeeskonnas toimuvast hea ülevaate ning võimaldab tuvastada, mida ja kuidas peaks nende tegevuses muutma.

Laiemate küsimuste arutamiseks loodi 2021. aastal globaalne võrgustik Global Voices, kus 200 erinevate auditiga seotud ametikohtade töötajat annavad tagasisidet mitmesuguste strateegiliste prioriteetide kohta ning jagavad ideid nende paremaks elluviimiseks. See töötab nõuandva organina, pakkudes väärtuslikke vaatenurki ja teadmisi ning aidates kujundada strateegiat. Samuti annab see ka tippjuhtkonnale võimaluse oma tulevikuvisioni selgitamiseks, kust see seejärel ise üle kogu organisatsiooni laiali kandub.

Auditi akadeemia

EY digiauditi arenedes on oluline täiendada audiitorite põhioskusi uute tehnoloogiatega sammu pidamiseks. Igal aastal kohandatakse auditi akadeemia sisu ja fookust, et käsitleda uusi tehnoloogiaid ja strateegilisi prioriteete, mis edendavad auditi kvaliteeti. Muudatused kinnitab auditijuhtkond, järgides EY globaalse audiitorite koolitamise juhtkomitee soovitusi.

Kontrollide (sh kvaliteedikontrolli) tulemused vaadatakse regulaarselt läbi, et hinnata algpõhjuseid ja leida viise nendega tegelemiseks, ning selle käigus tehtud järelduste põhjal täiendatakse auditi akadeemia õppekava, et pidevõppeprotsessi jätkuvalt tõhustada ja täiustada.

Meeskonnad võivad olla kindlad, et saavad alati maailmatasemel ja globaalselt koordineeritud koolitusi. Auditi akadeemial on olemas kõik vajalikud ressursid EY töötajate toetamiseks, olgu teemaks siis muutuvate regulatsioonide mõistmine, uuenduslike tehnoloogiate kasutamine õppimine või andmeanalüüsi integreerimine olemasolevatesse auditeerimistavadesse. Lisaks julgustab auditi akadeemia rakendama kutsealast skeptitsismi, mõtlema kriitiliselt ja pakkuma klientidele alati tipptasemel teenindust.

Reageerides COVID-19 pandeemiale, pakub auditi akadeemia nüüd segu tellitavatest koolitustest ja simulatsioonidest ning juhtumiuuringupõhisest õppest, mida saab läbida nii klassiruumis kui ka virtuaalselt.

Ametialane areng

Uute oskuste omandamise soodustamiseks töötajate seas võimaldab koolitusprogramm EY Badges õppida tulevikku suunatud oskusi kolmes erinevas valdkonnas: tehnoloogia, juhtimine ja äri. Programmis käsitletud teemade hulka kuuluvad andmeanalüüs, juhtimine, jätkusuutlikkus, tehisintellekt, plokiahel, tööprotsesside

automatiseerimine, innovatsioon, küberturvalisus ja digioskused ning teatud oskused, mille järele sektoris on eriti suur nõudlus. Programmi arenedes lisatakse pidevalt juurde uusi koolitusi.

Koolituse edukalt läbinutele väljastatakse globaalselt ühtsete kriteeriumite alusel digitaalne tunnistus, mille saaja saab oma CV-sse lisada, kuhu iganes karjäär teda hiljem ka ei viiks, et näidata, mida ta on EY-s oldud aja jooksul õppinud. EY oli esimene kutsealaste teenuste pakkuja, kes sellise koolitusprogrammiga välja tuli, ning selle kasutajate arv on pidevalt kasvamas, kuna üha rohkem meeskonnaliikmeid on hakanud mõistma oma oskuste pagasi haldamise tähtsust.

2022. aasta 30. juuni seisuga oli väljastatud hetkel EY-s töötavatele auditispetsialistidele erinevate koolituste eduka läbimise kinnituseks kokku 37 500 digitaalset tunnistust, neist 13 100 andmeanalüüsi ja andmestrategie valdkonnas. Neile lisandus veel täiendavad 13 000 tunnistust, mis oli väljastatud inimestele, kes on nüüdseks EY-st lahkunud. Arvestades, et EY Badges on vabatahtlik õppealgatus, mis täiendab audiitorite niigi mahukat kohustuslikku koolitusprogrammi, on tegemist märkimisväärse saavutusega.

Koolitusprogrammi EY Badges kõrval pakub EY oma töötajatele ka veebipõhist magistriprogrammi EY Tech MBA, mille annab välja nii USA-s, Ühendkuningriigis kui ka EL-is akrediteeritud ülikool Hult International Business School. See on esimene kord, kui EY-suurune organisatsioon on kõigile oma töötajatele sellist võimalust pakkunud. Kuna programm osutus edukaks, pakub EY nüüd koostöös Hult ülikooliga ka ärianalüütika ja jätkusuutlikkuse magistriprogramme, mis mõlemad on samuti esimesed omataolised maailmas ning kõigile EY töötajatele tasuta.

Kokku läbisid EY auditispetsialistid majandusaasta jooksul 8,2 miljonit tundi koolitusi (eelmisel aastal 8,5 mln tundi), mis teeb keskmiselt 86,5 tundi töötaja kohta.

2022. aasta märtsis EY töötajate seas korraldatud küsitlusele vastates ütles 87% töötajatest, et EY pakub neile õppimisvõimalusi, mis arendavad edukas olemiseks vajalikke oskusi, (1% rohkem kui 2021. aasta märtsis) ning 83% nõustus, et see, mida nad EY-s õpivad, aitab neil saavutada oma karjäärieesmärke (1% rohkem kui 2021. aastal).

Samuti on olemas mitmesuguseid koolitusi, mis on välja töötatud spetsiaalselt liikmesettevõtete partneritele. Need on saadaval kõigile liikmesettevõtete partneritele kogu maailmas ning käsitlevad muu hulgas selliseid teemasid nagu juhtimine, murranguline tehnoloogia ja jätkusuutlikkus. Neid täiendavad intensiivsed praktilised koolitused valitud partneritele sellistel teemadel nagu kliendijuhtimine ja murranguline tehnoloogia ning

regulaarsed koolitusprogrammid auditispetsiifilistel teemadel (nt pettused).

Rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) kooskõlas koostatud finantsaruannete auditeerimiseks peavad EYG liikmesettevõtete meeskonnaliikmed läbima koolituse ning saama asjakohase akrediteeringu.

EY Eesti nõuab, et auditispetsialistid läbiksid vähemalt 40 tundi kutsealast täiendõpet aastas ning vähemalt 120 tundi 3 aasta jooksul. Nendest tundidest 40% peab hõlmama tehnilisi, raamatupidamise ja auditeerimisega seotud valdkondi.

Mobiilsus

Organisatsioonis, mis tegutseb enam kui 150 jurisdiktsioonis, on töötamise ja elamise võimalused äärmiselt mitmekesised. Inimesed tulevad EY-sse tööle, et saada siit ainulaadne kogemus, ning see võib tähendada muu hulgas ka reisimist ja kolimist erinevatesse riikidesse. Kohustuslik audiitorühingute rotatsioon ning suurenenud soov mitmekesisuse ja paindlikkuse järele tähendavad, et nüüd on veelgi olulisem tagada, et õiged inimesed oleksid õigel ajal õiges kohas ning neid oleks piisavalt, et neil oleks ka piisavalt aega auditite tegemiseks.

Paratamatult tähendasid pandeemiaaegsed reisi- piirangud seda, et paljude töötajate rahvusvahelised lähetused tuli ajutiselt peatada. 2021. aasta septembris koondati vanad mobiilsusprogrammid aga ühte uude Mobility4U programmi, mis tähendab, et auditispetsialistid näevad kõiki globaalseid töötamise võimalusi nüüd ühest kohast. Mobiilsus hõlmab nii koha peal kui ka virtuaalselt täidetavaid töökohustusi, sealhulgas töövahetusprogrammi, kus töötaja saab

mõne EY kolleegiga kas pika- või lühiajaliselt rollid vahetada. 2022. aasta märtsis EY töötajate seas korraldatud küsitlusele vastates ütles 84% töötajatest, et neil on juurdepääs oma karjääri ülesehitamiseks vajalikele töökogemustele, ning neli kuud varem toimunud küsitluses teatas 82% töötajatest, et EY valmistab neid ette efektiivseks koostööks klientide ja kolleegidega erinevatest riikidest ja kultuuridest.

Teadmised ja sisemine teabevahetus

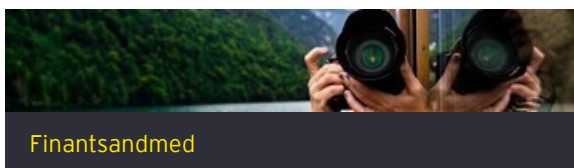
Ametialase arengu ja tulemusjuhtimise kõrval mõistame me ka seda, kui oluline on pakkuda auditimeeskondadele ajakohast informatsiooni, mis aitaks neil oma töökohustusi täita. EY investeerib aktiivselt teabe- ja sidevõrkudesse, et muuta teabevahetus võimalikult kiireks ning lihtsustada töötajate omavahelist koostööd ja kogemuste jagamist. See on muutunud pandeemiast tulenevate riskidega tegelemise kontekstis üha olulisemaks. EY pakutavate materjalide hulka kuuluvad näiteks:

- ▶ EY Atlas, kuhu on koondatud nii kohalikud kui ka rahvusvahelised raamatupidamis- ja auditeerimisstandardid ning selgitavad juhised
- ▶ Väljaanded, nagu rahvusvahelised üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtted, muudatused IFRS-ides ja näidisaruanded
- ▶ Global Accounting and Auditing News on kord nädalas ilmuv uudiskiri, kus kajastatakse auditeerimise ja sõltumatuse põhimõtteid ning standardikehtestajate ja järelevalveorganite uudiseid koos EY kommentaaridega
- ▶ Teadaanded ja veebihääling, mis edastavad kõige erinevamaid globaalseid ja siseriiklikke küsimusi eesmärgiga arendada pidevalt liikmesettevõtete audititegevust

Tulud ja tasustamine

Tulud ja tasustamine

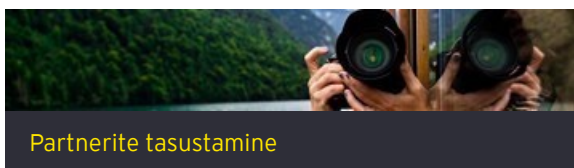
Tulude all on kajastatud konsolideerimata tulusid ning need sildavad nii klientidele esitatud kuluarveid kui ka arveid teistele EYG liikmesettevõtetele. Siin esitatud summad sisaldavad tulusid nii auditi kui teistelt klientidelt.

Tulud alltoodud tabelis on esitatud vastavalt Eesti finantsaruandluse standardile. Tabelis on kajastatud järgmised tulud:

- ▶ Avaliku huvi üksuste (ja kontserni kuuluvate majandusüksuste, kelle emaettevõtte on avaliku huvi üksus) raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud finantsaruannete kohustuslik auditeerimine
- ▶ Muude majandusüksuste raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud finantsaruannete kohustuslik auditeerimine
- ▶ Auditiväliste teenuste osutamine auditeeritavatele majandusüksustele
- ▶ Auditiväliste teenuste osutamine muudele majandusüksustele

Finantsandmed 2022. aasta 30. juunil lõppenud majandusaasta kohta eurodes

Teenus	Tulud	Osakaal
Kohustuslikud auditid ja nendega otseselt seotud teenused avaliku huvi üksustele	1 302 666	12%
Muud audititeenused ja nendega otseselt seotud teenused muudele majandusüksustele	2 363 941	22%
Auditivälised teenused auditeeritavatele ettevõtetele	824 529	8%
Auditivälised teenused muudele majandusüksustele	6 164 525	58%
Kokku	10 655 661	100%

Kvaliteet on EY strateegia keskmeks ja EY tulemusjuhtimise süsteemide põhikomponent. EY Eesti partnereid hinnatakse ja tasustatakse kriteeriumite

alusel, mis sisaldavad konkreetseid kvaliteedi- ja riskijuhtimise näitajaid. Kui EY Eesti partnerid ei pea kinni kvaliteedistandarditest, võetakse kasutusele meetmed, milleks võivad olla tegevuse jälgimine, tasude korrigeerimine, täiendõpe, lisajärelevalve või uuele ametikohale määramine. Korduvate või eriti tõsiste rikkumiste korral võib olla tagajärjeks ka EY-st lahkumine.

EY põhimõtted ei luba hinnata ega tasustada juhtivaid ja teisi olulisi auditipartnereid tööde põhjal, mille sisuks on auditiväliste teenuste müük auditeeritavatele ettevõtetele. See aitab hoida EY partneritel meeles nende kohustust säilitada sõltumatust ja objektiivsust. Auditite puhul, mis on viidud läbi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2014. aasta 16. aprilli direktiivi 2014/56/EL nõuetele, ei luba EY hinnata ega tasustada partnereid ega teisi auditi töövõtuga seotud või selle käiku mõjutada võivaid spetsialiste auditiväliste teenuste müügi alusel nende auditiklientidele. See aitab täita meie spetsialistidel sõltumatuse ja objektiivsuse säilitamise kohustust.

Oleme töötanud välja konkreetseid kvaliteedi- ja riskijuhtimise tulemuste mõõdukud arvestamiseks

- ▶ Tehnilist pädevust
- ▶ EY väärtustest kinnipidamist, mis väljendub käitumises ja suhtumises
- ▶ Teadmiste ja juhtimisvõimekuse ülesnäitamist kvaliteedi- ja riskijuhtimises
- ▶ Põhimõtete ja protseduurireeglite järgimist
- ▶ Vastavust õigusnormidele ja kutseülesannetele

EY partnerite tasustamise filosoofia nõuab sisuliselt diferentseeritud tasusid, mille aluseks on partneri töötulemused, mida mõeldakse tulemusjuhtimisraamistikuga. Partnereid hinnatakse kord aastas, pöörates finants- ja turunäitajate kõrval erilist tähelepanu ka nende töö kvaliteedile, tiptasemel teeninduse pakkumisele ning inimeste kaasamisele.

Me kasutame süsteemi, mille kohaselt oleneb partneri üldine aastahinnang olulisel määral tema töö kvaliteedist.

Erinevate oskuste ja rollide turuväärtustega arvestamiseks ning tulemuslike töötajate kaasamiseks ja hoidmiseks arvestatakse partneri kogutasu arvutamisel ka järgmisi tegureid:

- ▶ Kogemused
- ▶ Roll ja vastutus
- ▶ Pikaajaline potentsiaal

Lisa 1: avaliku huvi kliendid

Lisa 1: avaliku huvi kliendid

EY Eesti avaliku huvi kliendid

2022. aasta 30. juunil lõppenud finantsaastal auditeeris EY Eesti järgmiseid avaliku huvi üksuseid:

Nimekiri tähestikulises järjekorras

Nimi	Registrikood	Müügitulu (tuhandetes eurodes)	Varade maht (tuhandetes eurodes)
City Service SE	12827710	133 121	96 573
ERGO Insurance SE	10017013	186 937	330 601
Holm Bank AS	14080830	14 707	88 930
Pro Kapital Grupp AS	10278802	43 095	116 026
SEB Pank AS	10004252	108 600	7 939 900
Silvano Fashion Group AS	10175491	46 686	53 753

Lisa 2: EYG liikmesettevõtted

Lisa 2: EYG liikmesettevõtted

EYG liikmesettevõtted EL-i ja EMP riikides

2022. aasta 30. juuni seisuga olid volitatud teostama kohustuslikku auditit EL-i või EMP riikides järgmised EYG liikmesettevõtted:

Riik	Vannutatud audiitor või audiitorühing
Austria	Ernst & Young Wirtschaftsprüfungsgesellschaft m.b.H.
Belgia	EY Assurance Services SRL EY Bedrijfsrevisoren SRL EY Europe SRL
Bulgaaria	Ernst & Young Audit OOD
Horvaatia	Ernst & Young d.o.o.
Küpros	Ernst & Young Cyprus Limited Ernst & Young Ernst & Young CEA (South) Services Ltd Ernst & Young CEA (South) Holdings Plc
Tšehhi Vabariik	Ernst & Young Audit, s.r.o.
Taani	EY Godkendt Revisionspartnerselskab EY Grønland Godkendt Revisionsanpartsselskab
Eesti	Ernst & Young Baltic AS Baltic Network OÜ
Soome	Ernst & Young Oy
Prantsusmaa	Artois Auditex Ernst & Young Audit Ernst & Young et Autres EY & Associés Picarle et Associes
Saksamaa	Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Ernst & Young Heilbronner Treuhand-GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft EY Revision und Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Treuhand-Süd GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Steuerberatungsgesellschaft TS GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft TS Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Schitag Schwäbische Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
Kreeka	Ernst & Young (Hellas) Certified Auditors Accountants S.A.
Ungari	Ernst & Young Könyvvizsgáló Korlátolt Felelősségű Társaság
Island	Ernst & Young ehf
Iirimaa	Ernst & Young Chartered Accountants
Itaalia	EY S.p.A.

Riik	Vannutatud audiitor või audiitorühing
Läti	Ernst & Young Baltic SIA
Liechtenstein	Ernst & Young AG, Basel Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Ernst & Young AG, Vaduz
Leedu	Ernst & Young Baltic UAB
Luksemburg	Ernst & Young Luxembourg S.A. Ernst & Young S.A.
Malta	Ernst & Young Malta Limited
Holland	Ernst & Young Accountants LLP
Norra	Ernst & Young AS
Poola	Ernst & Young Audyt Polska sp. z o.o. Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Finance sp. k Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Doradztwo Podatkowe sp. k. Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. Ernst & Young Usługi Finansowe Audyt sp. z o.o.
Portugal	Ernst & Young Audit & Associados - SROC, S.A.
Rumeenia	Ernst & Young Assurance Services SRL Ernst & Young Support Services SRL
Slovakkia	Ernst & Young Slovakia, spol. s r.o.
Sloveenia	Ernst & Young d.o.o.
Hispaania	ATD Auditores Sector Público, S.L.U Ernst & Young, S.L.
Rootsi	Ernst & Young AB

2022. aasta 30. juunil lõppenud majandusaastal oli ülaltoodud EYG liikmesettevõtete kogukäive raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud finantsaruannete kohustuslikust auditeerimisest ligikaudu 2,34 miljardit eurot.

EY | Loomes paremini toimiva maailma

EY eesmärk on muuta maailm paremini toimivaks, aidates luua oma klientidele, töötajatele ja ühiskonnale pikaajalist väärtust ning suurendada usaldusväärust kapitaliturgudel.

Kasutades andmeteaduse ja tehnoloogia võimalusi, loovad EY mitmekesised meeskonnad usaldusväärust ja kindlust 150 riigis üle maailma, aidates oma klientidel pidevalt kasvada, muutuda ja tegutseda.

EY auditi, konsultatsiooniteenuste, maksunõustamise, strateegia, tehingute ja õigusnõustamise valdkonna spetsialistidest koosnevad meeskonnad esitavad paremaid küsimusi, et leida maailmas just täna aktuaalsetele väljakutsetele uudseid lahendusi.

EY viitab meie rahvusvahelisele organisatsioonile ja/või ühele või mitmele Ernst & Young Global Limitedi liikmesettevõttele, mis kõik on iseseisvad juriidilised üksused. Ernst & Young Global Limited on garantiiga piiratud UK ettevõtte, mis klientidele teenuseid ei osuta. Info selle kohta, kuidas EY isikuandmeid kogub ja töötleb, ning andmekaitsealastest õigusaktidest tulenevad õigused on leitavad aadressilt ey.com/privacy. EY liikmesettevõtted ei osuta õigusteenuseid riikides, kus see on kohalike seadustega keelatud. Täpsem info meie organisatsiooni kohta on saadaval veebilehel ey.com.

© 2022 EYGM Ltd.
Kõik õigused kaitstud.

Käesolev trükis sisaldab üldist informatsiooni ning sellele ei saa toetud arvestust, makse, õigust ega muid spetsiifilisi valdkondi puudutavate küsimuste korral professionaalse nõu saamiseks. Konkreetsete küsimustega pöörduge palun vastavate spetsialistide poole.

ey.com